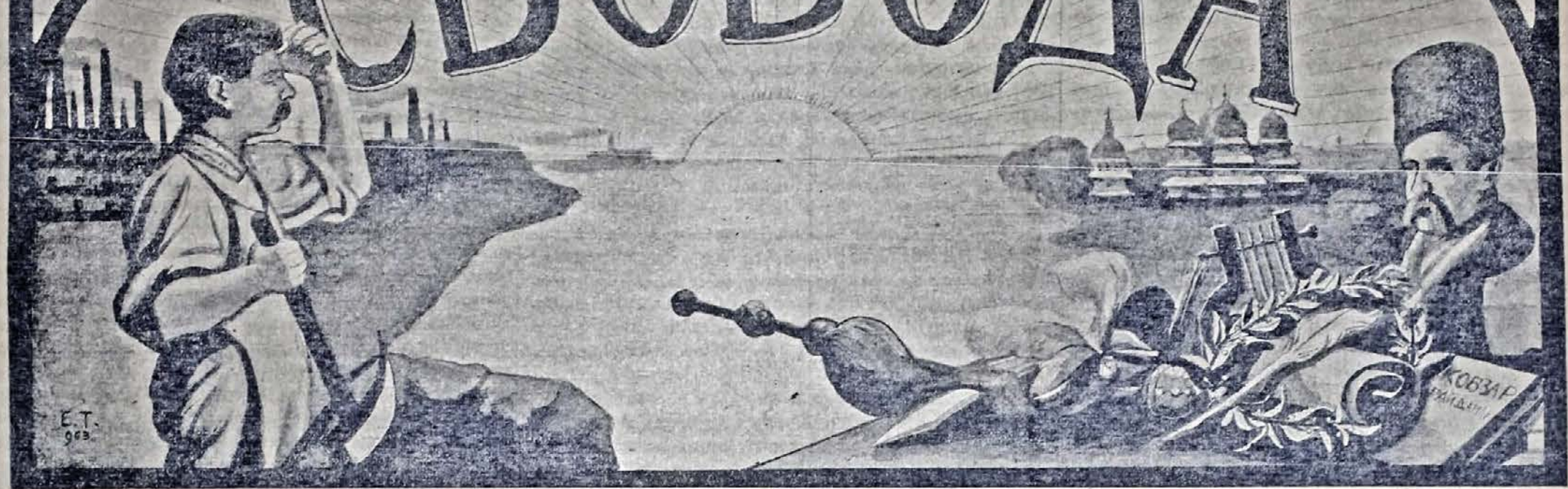

СВОБОДА

Рік XII. Скрантонъ, Па., Четверъ 25-го Лютого, 1904. Число 8.

Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, February 25, 1904. No. 8.

ОГОЛОШЕНЕ.

ВН. П. СЕКРЕТАРЬ СОЮЗА!

Прошу разъ на все собѣ запам'ятати, що грошѣ належачи до Р. Н. Союза выписує ся на имя: Alex Sharshon, treas., Shamokin, Pa., а не на мое имя, тільки ти моні ордери и чеки выпи-сані на имя Alex Sharshon засылайте простѣ до мене а я самъ вѣдошлю до касі-ера.

С. Ядловскій,
гол. секретарь.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Л ю т ы й.

25	Ч.	Мелетій
26	П.	Мертиніанъ
27	С.	Авксентій
28	Н.	1 Поста. Олексій
29	П.	Памфіл
1	В.	Марцелъ. Теодоръ Тиронъ
2	С.	Левъ Папа Римскій

— НАСЛѢДКОМЪ ек-сплозій газоліны повставъ оногды огонь въ залѣзничихъ варстатахъ „D. L. & W. Ко“ въ Скрантонъ, Па. и знищивъ до нащадку такъ званий „пейнтъ шапъ“ себѣ одну часть варстатѣвъ, де малювало ся и тапету-вало вагоны. Шкода выно-ситъ 180 тысячъ долларѣвъ, а около 150 осібъ втратило працо.

— МЕКСИКАНСКІЙ Индіане ще й теперь прига-дують собѣ инодѣ „добрий“, часы и убивають та скаль-пують бѣлыхъ. Такъ и си-ми днями напала ватага Индіанъ племени екі на почтовый вѣзъ, що курсує помѣжъ мѣстами Ортіаъ и Ля Крусъ, Мекс. тай по-убивала всѣхъ бѣлыхъ, котрі въ нѣмъ ѣхали. Мѣжъ ин-шими погібъ тамъ такожъ зъ рукъ Индіанѣвъ вызнач-ний Мексиканецъ, Сальва-доръ Фльоресъ и его сво-якъ изъ Соноры. Индіане ограбили убитыхъ и оскаль-пували.

Вѣдѣль мексиканского войска пустивъ ся въ пого-ню за убійниками.

— СТРАШНА родинна драма розѣграла ся мину-лого тыжня при 73-ой ули-ци въ Нью-Йорку подѣ чи-оломъ дому 345. Мешкавъ

тамъ словакъ Франко Бар-тунекъ, котрый вѣдѣ коль-кохъ тыжнѣвъ почавъ пити и бити жѣнку та еи 7-лѣт-ного сынка вѣдѣ першого мужа. Дѣйшло въ концѣ до того, що жена мусѣла по-кинути его и спонукати че-резъ судъ абы плативъ еи 5 долларѣвъ тыжнево на у-держане. Се найбільше роз-лютило Бартунека а хочъ опѣсля жена зновъ повер-нула до него, незаговаривъ больше до неи. Оногды по-вернувъ зъ работы пьяный мовъ нѣчь, и кинувъ ся би-ти жѣнку. До еи сынка ко-трый надбѣгъ на те и на-робивъ крику, стрѣливъ зъ револьвера и ранивъ небез-печно, а коли увидѣвъ що той упавъ облитый кровю, застрѣливъ жену, а вѣдѣ такъ и собѣ вѣдобравъ жите.

— ПОВЕРХЪ 100 осібъ зъ угорскихъ сѣлъ Обреша, Марга и Грумбока въ комі-татѣ Красно-Шоренъ зане-дужало нагло вѣдѣ горѣвки, котру пили при забавѣ. По-казало ся опѣсля, що го-рѣвка фільтрувала ся въ о-ловяныхъ кѣтлахъ и була затроена оловомъ. Кѣлька недужихъ померло вже се-редѣ страшныхъ мукъ.

— БОГАТО жителѣвъ Блумінгтонъ, Ил. зане-дужало на вѣспу, наслѣдкомъ, чого замкненъ всѣ школы въ мѣстѣ и заведено стро-гу карантану. Загаломъ лежить тамъ около 250 не-дужихъ на вѣспу.

— ЛОРДЪ Вулсли, поль-ный маршалокъ и бувшій комендантъ англійской ар-міи, написавъ книжку, въ якѣй критикує англійску а хвалить американску ар-мію. Порѣвнюючи англій-скихъ жовнѣрѣвъ зъ амери-канскійми, каже, що аме-риканскій жовнѣръ е най-лѣпше плачений, тому цѣ-ла армія Сп. Державъ скла-дає ся зъ добѣрного мате-ріалу въ людяхъ такъ, що е нынѣ найлѣпшою армією въ свѣтѣ. Англія лишъ то-дѣ може надѣяти ся полѣп-шенія вѣдносинъ въ своѣй арміи, коли заведе амери-канску систему.

— СУДЪ повѣта Лозернъ така потвердивъ бувшого шерифа и убійника коль-кадесятьохъ страйкерѣвъ — Мартина, на инспектора майнѣвъ. Майнеры протес-тували противъ его номі-націи, побивали ся и шу-кали справедливости а судъ здѣлавъ имъ на перекѣръ. Сумно.

— ОЙ тотъ „виска“!.. До-носять намъ, що въ май-нерской осели Трентонъ ко-ло Маганой Сити, Па. пов-ставъ оногды огонь и зни-щивъ 12 домѣвъ, замешка-ныхъ черезъ нашихъ людей и Словаковъ. Въ одномъ зъ тыхъ домѣвъ згорѣло пять Словаковъ, котрі попали-сь „вискою“ и не мали силъ нѣ часу ратувати свое жи-те. Осъ ихъ имена: Янъ Шиснискій, Мих. Годакъ, Янъ Аляска, Йосифъ Капа-расъ и Петро Грибасъ. Тру-пѣвъ безталанныхъ жертвъ „виски“ годѣ було розпо-знати, такъ були спалені. Ой тотъ „виска“!..

— КОПАЛЬНЯ золота коло Зарумы, въ Эквадорѣ, завалила ся передѣ кілько-ма днями и присыпала 15. работниківъ, самыхъ горо-жанъ Сп. Державъ. Всѣ присыпані погібли, заки надоспѣла помѣчь.

— НА що сходять поль-скі паны? Оногды зловле-но въ Колошварѣ на Угор-щину графа Евгена Потоц-кого разомъ изъ ватагою злодѣйѣвъ, що вдерлись до одного зѣ збожжыхъ магази-нѣвъ. Зловлений графъ ка-же що е стріечнымъ братомъ галицкого намѣсника, але выдѣдиченый не має нѣя-кихъ средствъ до житя. Взаявъ ся отже до злодѣй-ства.

— Вѣ Lethbridge, Аль-берта, Канада, zaloжили Русины читальню „По-ступъ“.

— ПОДАЄМО до вѣдо-мости всѣмъ Русинамъ. що у насъ работа иде дуже планно и не жичили бы мы нѣкому, щоби тутъ теперь за роботою ѣхавъ, бо ком-панія кожного дня по 5 до

хлопѣвъ зъ работѣ вы-плачає цѣлкомъ. Нехай от-же нѣхто не тратить гро-шей на дорогу, але сли не-має работы, нехай собѣ еѣ шукає деінде.

Desloge, Mo.

А. Бучъ, Кузна Хачъ.

— АМЕРИКАНЦѣ не жа-лѣють грошей на асекура-ціи! Въ Ст. Луисѣ, Мо. по-меръ недавно тамошній мѣщанинъ Джемсъ А. Блайръ, котрый дорого ве-лѣвъ заплатити за свою смерть... Сими днями вы-плачено вдовѣ по нѣмъ 750 тысячъ долларѣвъ, титуломъ обезпеченія на жите помер-шого. Отже вдова и сироты мають зъ чого жити!

Бачимо зъ того, якъ вы-соко обезпечаютъ Американ-цѣ свое жите и не жалѣють грошей на ту цѣль. Наші люди, котрі не хочуть на-вѣтъ заплатити 70 центѣвъ до Союза, повинні зъ нихъ примѣръ брати.

— КОНГРЕСЪ Сп. Дер-жавъ ухваливъ высигнува-ти 200 тысячъ долларѣвъ на нищене комахи, званою „у-ивель“, котра дѣлає без-лѣтъ шкоды по плантаці-яхъ бавовны въ Тексасѣ и Луизанѣ. Комісія, зложена зъ кількохъ ученыхъ, вы-ѣхала вже зъ Вашингтону до згаданныхъ краѣвъ, абы у-чити фермерѣвъ якъ нищи-ти сего шкѣдника.

— СКОЛЬКИ е Индіа-нѣвъ въ Сп. Державахъ? Послѣдній звѣтъ статисти-чного бюро у Вашин-тонѣ подає досить точный дані про число и розмѣ-щене выгибающихъ poste-пенно Индіанѣвъ. Дѣзнає-мо ся звѣдѣ, що въ цѣ-лыхъ Сп. Державахъ живе ихъ еще 267 тысячъ душъ. Больша половина зъ того е въ Мексику и въ середу-щихъ краяхъ. Тамъ мають они свои оселѣ, церкви школы и т. п. Индіанскій резерваціи, себѣ землѣ, що належить до Индіанѣвъ, о-бѣймають загаломъ 77 мі-ліонѣвъ акрѣвъ, а народне майно Индіанѣвъ въ готѣ-цѣ выносятся 38 міліонѣвъ долларѣвъ.

— БУРСКІЙ патриоты Джубертъ и О'Данель при-ѣхали до Монтены, де хо-чуть vybrati фармы для своихъ земляковъ. Кажуть они, що на веснѣ спрова-дятъ тамъ 400 родинъ бур-скихъ переселенцѣвъ зъ по-лудневою Африки.

— ОДЕНЪ италійскій ин-жінеръ вынайшовъ способъ пересылания листѣвъ и дне-вникѣвъ по дрогахъ. Такі послышки замыкає ся до не-величкихъ скринокъ и вѣ-шає на дрогахъ, по котрыхъ летять они зъ необычайно-ю скоростію, попуханый че-резъ электричну струю.

Въ Лондонѣ зъорганизу-вало ся вже италійско-ан-глійске товариство зъ капи-таломъ 2. міліонѣвъ доля-рѣвъ для введенія въ житя сего вынаходу.

— НА подвѣрю повѣто-вой вязницѣ, въ Гринсбургѣ, Па. повѣсчили оногды По-ляка Омеляна Бетовского за злочинъ убійства. Бетов-скій убивъ 9 липня м. р. констабля Гарія Берара, ко-трый хотѣвъ его арештува-ти за якусь дробну прови-ну. Коли опѣсля увязнили его, вдававъ божевольного, але лѣкарѣ заявили, що вѣ-нѣ е здоровый на умѣ, а судъ засудивъ его на кару смерти черезъ повѣшене.

— ДОНОСЯТЬ зъ Бот-леръ, Па., що коло стаціи Мервудъ зломила ся шина подѣ особовымъ поѣздомъ зѣлѣзницѣ „Вестернъ Нен-силвения“ наслѣдкомъ чого перевернуло ся два вагоны, а 35 подорожнихъ, котрі въ нихъ ѣхали, тяжко по-товкли ся. Мѣжъ жертвами катастрофы мають такожъ бути Русины.

— ЖЕРТВОЮ пожжѣ у-пало въ Щенятинѣ, рав-ского повѣта (Галичина) 24 господарствъ. Причина по-жжѣ невѣсна добре; шко-да выносятся колькадесять тысячъ коронъ.

— ВЕЛИКУ сензацію вы-кликано въ Клівландѣ, О. у-вязнене тамошного міліоне-ра Джорджа Гойта за... во-локитствѣ. Молодой, инте-

лігетный и высоко-образо-ванный міліонеръ покинувъ свои міліоны, скарбы, па-латы и „добре“ товариство, щоби пристати до ватаги волокитѣвъ и зажити сво-боды... Може нѣхто й не повѣритъ, та все таки се правда, бѣ такъ здѣлавъ.. Гойтъ. Найдено его въ то-вариствѣ волокитѣвъ („бо-мѣвъ“), котрі мають свое леговище на зиму при ули-ци Мічигенъ. Саме тодѣ ба-чивъ ся зъ ними міліо-неръ, пивъ, спѣвавъ и гравъ въ карты, коли впавъ вѣдѣль поліціи и всѣхъ ареш-тувавъ. На поліційной ста-ціи, де счудовані урядни-ки сейчасъ познали его, за-явивъ молодой міліонеръ, що вже остогидло ему на-дутьхъ міліонерѣвъ и ари-стократѣвъ, трѣ приставъ до волокитѣвъ. Міліонеры—мовлявъ— живутъ лише для модной ношѣ, пѣсѣвъ, пере-гонѣвъ и тымъ подобныхъ, дурницъ подчасъ коли мѣжъ волокитѣми можъ найти о-бразованныхъ и дуже ми-лыхъ товаришѣвъ...

До секретарѣвъ „Союза“!

Грошѣ за календарѣ тре-ба посилати впрѣсть до ре-дакціи „Свободы“. Кто по-шле грошѣ за календарѣ до касіера „Союза“ муситъ намъ о томъ дати знати.

Всѣ календарѣ мусятъ бути розпродані и грошѣ за нихъ вѣдослані найдалѣ до конця марця 1904.

Три секретарѣ, що най-скорше и найбільше календарѣвъ розпродадуть и найскорше зашлють за нихъ грошѣ, дѣстануть красну нагороду.

Редакція „Свободы“,
Box 353, Scranton, Pa.

Хто зашле

Иванови Неметови докладі адресы Ру-синѣвъ и Поляковъ працюющихъ по плей-захъ въ Америкѣ, той дѣстане красныя дарунокъ.

John Nemeth, 457 Washington St.,
New York.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку мѣстачу въ со-бѣ цѣнай інформаціи и рады для мущихъ, жѣнокъ и дѣтей, сли пошлете свои имя на адресъ:

P. O. Box 263, Madison Sq., New York.

11.000 метрѡвъ надъ землею.

Жадоба розширення границь людского знаня при-
мушує людей науки до безнастанной працѣ, а часто-
густо до предпринятъ, якій грозятъ имъ майже цевною
смертію. До нихъ зачислити можемо дѣло двоихъ уче-
ныхъ смѣльчакѡвъ: Берзона, нашого кряяна (львовя-
нина) и Суринга. Она именнѡ пустались балыономъ въ
гору, щобы розслѣдати явища вѡдбуваючій ся въ го-
рѣшныхъ веретвахъ окружающей землею атмосферы и
дѡстались до неимѡвѣрной высоты 11.000 м. Щобы зро-
зумѣти небезпеку, яка имъ въ той дорожѣ грозила,
треба пригадати собѣ, що чимъ выше, тымъ меньше
кисня въ воздухѣ, а вѡнъ необходимый до житя, безъ
него чоловѣкъ дусить ся, а дальше, що воздухъ рѣд-
шає зъ высотой, отже натискъ его не є въ силѣ зрѡв-
новажити внутрѣшного натиску крови, наслѣдкомъ чо-
го она добуваєсь на верхъ очима, устами, ушами. Єсть
то т. зв. гѡрска хѡрѡба, якѡй богато людей пѡдлѡгає,
коли найдесь высоко надъ землею. То двѣ головныя не-
безпеки, якій грозятъ смѣлымъ воздухоплавцямъ, а не
треба забувати, що балыоны, тоті кораблѣ воздушны,
не суть ще такъ уладжені, щобы безпечно перевозили
чоловѣка, тымъ меньше въ высшихъ регіонахъ, де па-
нують рѡжны, ближе намъ незвѣстны сильны вѣтры.

Сесѣ небезпеки не вѡдстрапили нашихъ смѣльча-
кѡвъ и они д. 31. липня! 1901 пустились въ гору зъ
рѡвинни Темпель пѡдъ Берлѣномъ. При тѡмъ згадати
валежитъ, що для Берзона така дорога була не нови-
на, вѡнъ вже 4. грудня 1894 р. дѡставъ ся на най-
высшу до того часу высоту 9.150 м., та се не вдово-
лило його и вѡнъ рѣшивъ ся на нову подорожъ, зъ
метою дѡстатись ще выше.

Балыонъ пѡднѣсь ся вѡдъ разу дуже скоро въ го-
ру, такъ, що по 40 минутахъ найшовъ ся на высотѣ
5000 м., де вже подорожнѣй почали дыхати забранымъ
собѣ зъ землѣ киснемъ, щобы тымъ заступити его при-
родный убытокъ. Задержавшись на часокъ для запи-
сання своихъ спостережень, пѡднеслись пѡдорожнѣй да-
лѣ въ гору и до 4 год. дороги дѡстались на высоту
9000 м., де натрапили на температуру — 32 степенѣй
пониже зѡра, а якъ знаемо, выѣхали въ лѣтѣ, коли
на земли пѡдъ Берлѣномъ було 23.5 степенѣвъ выше
зѡра. Такъ значно зменшає ся теплѡта воздуха зъ вы-
сотою, а дѣє ся то тому, що жереломъ тепла є для
воздуха земля, непосредно вѡдъ лучѣвъ сонця оно
дуже мало розгрѣваєсь, тому высшій веретвы воздуха,
бѡльше вѡддалены вѡдъ той своєї печѣ, а до того
рѣдшій, слабше розгрѣвають ся, чимъ ближе землѣ
лежатъ.

Тѡта студѣна а такожъ значне зменшене тисненя
воздуха спричинили велике ослаблене и соннѡсть у на-
шихъ пѡдорожнихъ, они ледви змогли ся рухати и то
зъ великою трудностію, а проте не перестали выки-
дати балыасту (тягару, якій бере ся до балыону, щобы
вѡнъ за скоро не гнавъ въ гору, а выкадаєсь по до-
розѣ, если ся бажає выше пѡдносити). Дотеперѣшня
высота не вдоволяла ихъ — и незабаромъ найшлись
на 10225 м. надъ землею, де вже було 40 степенѣвъ Ц.
зимна.

Однакъ и се не здержало ихъ, доперва, коли Су-
рингъ втратитъ притѡмнѡсть, Берзонъ отворивъ кляпу
безпеченьства, щобы повѡли выпускати газъ наповня-
ючій балыонъ и такъ спуститись на землю. Та ще не
заразъ то слѣдовало, бо смѣлѣйшій пѡдорожникъ выки-
нувъ останокъ балыасту, почѣмъ и вѡнъ втративъ свѣ-
домѡсть. И въ такѡмъ станѣ пѡдносились тоті люде
ще далѣ въ гору, поки балыонъ въ наслѣдокъ втраты
газу не почавъ опадати, що сталося — якъ въ при-
ближеню обчислили пѡзнѣйше — на высотѣ 11.000 м.
Коли пѡдорожнѣй по 3 четвертяхъ год. пробудились зъ
глубокого сну, якій звичайно пѡсля обморока слѣдує,
були вже въ половинѣ поворотной дороги, а вѡнци о
6 и пѡвъ вечеръ по 7 и пѡвъ годинахъ воздушной
ѣзды, въ якѡй зробили дорогу 140 км. (бо хвилями
сильный вѣтеръ зносивъ балыонъ зъ простой дороги до
горы — въ бѡкъ) найшлись пѡдъ Хоцебужомъ, вѡдки,
выпочавши по страшнѡмъ умученю, яке вѡдчували въ
наслѣдокъ вражѣннѣй пѡдорожи и наглои змѣны темпе-
ратуры, вернули щасливо домѡвъ.

Вѡдвага ихъ принесла значну корысть науцѣ, що
займаєсь дослѣдами надъ атмосферою, т. зв. метеоро-
логіи, яка має и велику практичну вартѡсть, бо вчитъ
насъ про змѣны и явища вѡдбуваючій ся въ атмосферѣ:
про еи тиснене, температуру, вохкѡсть, силу и на-
прямъ струй воздушныхъ, себѡ-то вѣтрѡвъ, електрич-
нѡсть воздуха — отже про справы, якій мають великій
вплывъ на природу землѣ и еи мешканцѣвъ. Наші
пѡдорожнѣй зѡбрали богато даныхъ що до температуры,
вохкѡсти и вѣтрѡвъ въ рѡжныхъ веретвахъ атмосферы,
навѣтъ такъ высокыхъ, въ якихъ не доводилось нѣко-
му зъ людей бути.

Д. Коренець.

Вѣкъ людей, звѣратъ и рѡстинъ.

Люде живутъ въ порѡвнаню до звѣратъ и рѡстинъ
дуже коротко. Рѣдко лучає ся, абы хто переживъ сто
лѣтъ. Столѣтнихъ старцѣвъ мають найбѡльше Болгары.
У нихъ є ихъ около 4 тысячѣ. Вѡдтакъ идуть Румыны;
у нихъ подибуюмо понадъ тысячъ столѣтнихъ людей.
О половину меньше мають ихъ Сербы и Ирландцѣ.
Испанцѣ мають ихъ около 400, Французы 200, Англій-
цѣ 150. У Нѣмцѣвъ не досягає се число и сотки, що
є дуже маленько, коли подумаємо, що нѣмецку дер-
жаву замѣщає понадъ 50 миліонѡвъ людей. Се число
выдаєсь ся намъ неимѡвѣрно малымъ, коли згадаємо,
що въ Шкоціи є около 50, въ Норвегіи 25, въ Швеціи
10 столѣтнихъ; се краѣ найменше залюднені. Швай-
царія не може цѣлкомъ столѣтними людьми повели-
чаги ся.

О много довше живутъ звѣрата. Недавно за-
битѡ въ Кроации орла; коли оглянено его докладнѣй-
ше, побачено на шиѣ желѣзный обручъ, а на нѣмъ
гербъ знатного словѣньского роду и рѡкъ 1646. Орелъ
лѣтавъ отже зъ тымъ обручемъ 250 лѣтъ и хто
знає, якъ довго бы вѡнъ бувъ ще мѡгъ жити, еслибы
не смертоносна куля.

Такъ само подибуюмо и въ свѣтѣ рѡстиннѡмъ вѡд-
вѣчныхъ старцѣвъ. Найстаршимъ деревомъ Америки є
кипарисъ, що росте въ Мексику, недалеко мѣсцевости
Чапультамакъ. Се дерево має 120 стѡпъ въ обводѣ и
бачило не одну пѡдѣю въ житю народѡвъ и людей.
Воно було свѣдкомъ поселеня Ольмекѡвъ и Тольме-
кѡвъ на вижнѣ Анагуакъ и вѡдбити ихъ державы пле-
менемъ Азтекѡвъ. Коли Кортесъ ступивъ на амери-
канську землю, та коли Испанцѣ забили послѣдного
индійского цѣсаря зъ Мексико Гватимозина, дерево мо-
гло бути якъ разъ въ роздѣлѣ. Кѡлька вѣкѡвъ пѡ-
знѣйше, застрѣлено цѣсаря Августина I., Итурбиду,
родомъ зъ индійского племени, а опѡсля нещасливый
цѣсарь австрійскій Максимилианъ, що хотѣвъ собѣ
выбороти корону мексиканскую, упавъ жертвою молоде-
чого порыву. Кипарисъ бувъ тодѣ вже мало що молод-
шій, якъ нинѣ.

Чимъ же вѣкъ хотяйбы и столѣтного чоловѣка,
супротивъ тыхъ тысячъ лѣтъ! Чи не соромъ вже въ
молодости признавати ся до старости?

Зъ „Молодѣжи“.

Поетъ и Муза.

„Иди вѡдъ мене свѣтлѡсте прекрасна,
Иди вѡдъ мене ясная появо,
Иди мѣжъ можныхъ.... Ихъ жизнь

И жити зъ ними можна величаю.
Иди появо.... Иди, иди богине
Въ чарѡвнѣй звуки, тоны пребогата
Иди.... Най твоѣ чудна пѣсня линє
Де маршуръ бѣлий, сѣбно-злата хата.
Иди богине... Тутъ бѣда навкруги
И пѣснѣ тутки жадной не чути..
Тутъ свѣтъ проклонѡвъ, мѣсти и

Дежъ твоѣ, Музо, малибъ мѣсце нуты?
Иди богине... Яка полыхлива!
Якъ тая птичка въ гаю при долині,
И яка моя богиня вразлива
Вже слезы въ очахъ любви богинѣ!
Нѣ! нѣ! не йди лишъ.... Тутъ лишъ

Слѣпнѣ, нещаснѣй и калѣки,
Але природа тутъ будити мрѣѣ
Звыкла вѡдъ вѣкѡвъ и буде по всѣмъ
вѣки.

Диви лишъ..... Тутъ такъ гарно,
И небо и зѡрѣ и легѡтъ воздушный
Такъ тихій, тихій... а тамъ мѣсяць
въ горѣ
Зависъ рѡгатый мѡвъ неповорухный.
Такъ тихій легѡтъ, а такій пахучій
А такъ лагѡдный! Ночѣ! чудна ночѣ!
Мѣсяцю-князю! ясный та блискучій,
Легѡте вѣтру, що тихо шепече

Мѣжъ дробнымъ листѣмъ, крадѣсь
мѣжъ цвѣтками
И сны имъ любѣ, мрѣѣ навѣває,
И пѣститъ, нѣжитъ немѡвы устами
И пѣснѣ нѣбы имъ легкій складає —
Мѣсяцю! Зѡрѣ! и вѣтроньку-братѣ!
Склонѣтсь Музѣ и тихо благодѣте

ПРИ ВЫНАЙМѢ ДОМУ.

— Отже за той „гавзикъ“ двѣдцѣть долларѡвъ мѣ-
сячно?
— Такъ!
— А хлѣвъ є?
— Нѣ. На що вамъ хлѣ-ва?
— Щобы примѣстити въ нѣмъ осла, котрый бы
схѡтѣвъ такъ дорого платити за се мешкане.

Листъ изъ ста- рого краю.

Що говорятъ про насъ цифры?

Въ однѡмъ зъ поперед-
ныхъ листѡвъ подавъ я за-
гальный нарисъ нашого роз-
витку за минувшій рѡкъ;
теперъ хочу показати, що
за той нашъ розвитокъ го-
ворять цифры.

Зачну вѡдъ того, кѡль-
ко Русинѡвъ, живучихъ
въ старѡмъ краю пѡдъ ав-
стрійскимъ цѣсаремъ у-
мѣє читати и писати,
а кѡлько є темныхъ аналь-
фабетѡвъ. Зачинаю вѡдъ се-
го, бо знане читаня и пи-
сання, въ загальнѣй писем-
нѡсть, єсть для чоловѣка
дуже важною рѣчу, бо до-
перва вѡдъ письменности
зачинаєть ся культурный
развитокъ чоловѣка, бо чо-
ловѣкъ неписьменный все
одно, що калѣка, до него
недоступна нѣяка культура
и вѡнъ не може зъ куль-
турного дорѡбку свѣта нѣ-
якъ користати, не може
культурно розвивати ся, не
можетъ поступати напередъ.

Отже що-до письменно-
сти стоятъ Русины дуже
лихо. На коло 3 и пѡвъ ми-
ліонѡвъ народу єсть 606.276
(т. є. 17.91 процентъ) пи-
сьменныхъ або иньшими
словами на сто Русинѡвъ
єсть письменныхъ ледви 18.
Иньшій всѣ Русины суть
неписьменный, темны. Зъ
тыхъ неписьменныхъ при-
падає де-що на дѣти, але
и мѣжъ дорослыми єсть ихъ
2,098,584 (т. є. 62.44 прц.).
Або иньшими словами на
сто дорослыхъ Русинѡвъ 62
не вѣє ані читати ані
писати. Отсей цифры гово-
рятъ самѣ за себе. Де такъ
богато темныхъ людей, тамъ
не можетъ якъ слѣдъ разви-
вати ся культура, тамъ не
можетъ бути великого посту-
пѣ. Иньша рѣчь, що тѡй
темнѡтѣ не завинили самѣ
Русины, бо справа шкѡлъ
въ Галичинѣ находить ся
въ рукахъ польской шлях-
ты, а вона вже вѣє такъ
орудувати, абы мѣжъ Ру-
синами було якъ наибѡль-
ше темныхъ, але сумный
фактъ все таки остане фа-
ктомъ, а цифры все таки
кричатъ, що зъ усѣхъ на-
родѡвъ австро-угорской мо-
нархії Русины найтемнѣй-
шій.

Однакъ мы не заломлює-
мо рукъ, а пѡзнавши лихо,
постараємось його напра-
вити. По всѣмъ краю по-
шовъ годѡсь, абы закла-
дати школы для аналь-
фабетѡвъ, абы тыхъ 2,098,584 темныхъ
людей навчити читати и
писати, абы имъ отворити
ихъ темнѣ очѣ... И такій
школы вже почали закла-
дати, а якъ лишъ будемо
вытравляти, то зможемо до-
казати того, що за кѡлька-
десять лѣтъ не буде мѣжъ
нами неписьменныхъ.

Наша доля лежить въ на-
шихъ рукахъ.

Теперъ подивѣмъ ся,
кѡлько въ насъ чита-
ленѣ. Якъ звѣстно, закла-
даємъ читаленѣ займаєсь
у насъ наибѡльше товари-
ство „Просвѣта“, котре
зачало закла-дати ихъ въ
1891, а до кѡнца 1903 р.
доказало того, що читаленѣ

„Просвѣта“ є теперь 1345.
А додати треба, що крѡмъ
читаленѣ „Просвѣта“ є ще
въ насъ на Покутѣ (коло-
мыйскій и сусѣднѣй повѣ-
ты) кѡлькадесять читаленѣ
„Народныхъ Спѣлок“, а крѡмъ
того денеде стрѣчають ся
такожъ читальнѣ „самостѣй-
нѣ“. Можна отже певне
сказати, що всѣхъ рускыхъ
читаленѣ въ Галичинѣ є 14
сотѡкъ. До сего не враху-
вавъ я читаленѣ „Общества
им. Качковскаго“, хочъ ихъ
такожъ буде чи-мало, а то-
тому, бо вони, не стоячи
на народнѡй основѣ, за-
мѣсть ширити просвѣту,
затрокують лишъ здорову
думку въ людскихъ голо-
вахъ. Та побѡчь великою
пикѡды, яку вони прино-
сять, єсть изъ нихъ такожъ
деяка корысть, а именнѡ
та, що люде привикають
бодай читати, а то дуже
важна рѣчь.

Крѡмъ читаленѣ зачали
въ насъ послѣдними роками
закладати ся товариства
гѣмнастичнѣй и огневѡй сто-
рожи. Найперше интеліген-
ція, йдучи слѣдомъ Поля-
кѡвъ и Чехѡвъ, почали за-
кладати „Соколы“, котры
въ послѣднѡмъ роцѣ поча-
ли приймати ся и по се-
лахъ. Першій „Соколъ“ за-
ложено 1893 р. у Львовѣ;
всѣхъ „Соколѡвъ“ єсть 86.
На щасливѣйшу думку
впавъ д-ръ Трилювскій,
коломыйскій адвокат и о-
денъ зъ вызначныхъ чле-
нѡвъ радикальной партіи,
починаючи 1902 р. закла-
дати по селахъ такій самѣ
товариства пѡдъ назвою
„Сѣчы“. „Сѣчей“ єсть уже
122, а зъ того великого ро-
звитку въ такѡмъ короткѡмъ
часѣ видко, яку симпатію
въ народѣ стрѣтили „Сѣчи“.

Треба зазначити, що чи-
сло письменныхъ, читаленѣ
и „Соколѡвъ“ та „Сѣчей“
вѡдноситъ ся лише до Га-
личины(выѣмокъ становлять
„Сѣчи“, котрыхъ є кѡлька
на Буковинѣ), бо чисель-
що-до Украины, Буковины
и Угорской Руси не маю
пѡдъ рукою. Замѣчу лише,
що на Буковинѣ розвива-
ють ся добре читальнѣ
„Русской Бесѣды“ и позич-
ковѣй касы систему Райфай-
зена, що Угорська Русь,
приспана москвофільствомъ,
майже не розвиваєсь та що
на Украинѣ всяку куль-
турну роботу можна лишъ
робити потайки вѡдъ цар-
ского правительства.

Въ 1903 р. выходили у
Русинѡвъ отсей газеты: щѡ-
дня: „Дѣло“, „Руслан“ и
урядова „Народна Часо-
пись“; три разы на тыж-
день: „Буковина“; що тыж-
ня: „Свобода“, „Гайдамаки“,
„Поступ“, буковинська „Ру-
ска Рада“; два разы на мѣ-
сяць: „Комар“, „Учитель“,
„Дзвінокъ“, соціально-демо-
кратична „Воля“, радикаль-
на „Хлопська Правда“; що
мѣсяця: „Господаръ“, „Зо-
ря“, „Літературно-Науко-
вий Вістникъ“ и василіян-
скій выдання „Місіонаръ“ и
„Місіонарчикъ“; раз на три
мѣсяцѣ выходятъ „Записки
Наукового Тов. ім. Шев-
ченка“ и „Бібліотека для
молодѣжи“ Насальского. Де-
які газеты выѡдили 1903
р. неправильно, а именнѡ

„Молода Україна“, „Іскра“, „Гасло“, „Селянин“, „Добра Новина“, „Приятель“, — всі вони на разі не виходять. З початком сего року прибули наші отей нові газети: „Нова Січ“, „Подільський Голос“, „Промінь“, „Молодіжжя“ і „Економіст“. На Україні, як звільно, правительство не дозволяє на видаване руських газет.

Руських книжок вийшло в 1903 р. у Львові 147, в Чернівцях 35, в Коломиї 27, в Жовкві 21, в Перемишлі 8, в інших містах під Росію 33; в Америці до 10 — разом усіх книжок коло 355.

Ось так перейшли ми коротко наш культурний доробок за останній рік. Той перегляд говорить нам, що при всіх перешкодах робота в нас таки робить ся, що все таки ідемо наперед, а коли лиш будемо далі працювати, то здобудемо собі гідне місце між культурними народами світа.

Наша доля лежить в наших руках.

2. лютого 1904.

М. Л.

ДОПИСИ.

Зь Лемківщини.

Як ми живемо.

Може дехто зь крайнів радби дізнати ся як наші люди живуть. То так як хто може так наперед себе бідуюча. Одень иде на ярмарок купити пару або дві волів, другій пару коней, третій коровину, четвертий вебрика а кожний иде и просить Бога, коби дав ему Бог заробити корону-дві, аби могъ выживити фамілію яку має. Інші знов идуть в лѣс рубають, сяти ставляють. Ріже пилюю, товче палкою, скине и шапку зь голови хоч и на морозі. Ткачі ставляють свои варстати, ткають полотно, заробить 20—30 а часомъ 40. крайцарів (и до того ще треба помічника до шпунляня), а кожний хоче яке таке жите зробити.

Легка смерть на морозі.

Зь села Перегримки, Петро Телеп, ишов изь ярмарку, гнавъ воли, и ради горілки догодивъ собі так, що на гостинці гнавши воли положивъ ся спати и заснав твердимъ сномъ и вже не обудити ся аж на гласъ ангельской трубы...

Одна невѣстка

зь села М..... немогла дочекати свого слюбного зь Америки, поскарала ся о тимчасового жениха, а любезникъ хоч пошов и за регементамъ, то и звідтамъ не забув о ній. Пише листы в котрыхъ засилає сердечне поздоровлєне, але на нещастє листь нетрафивъ до любовнички але до рукъ брата слюбного мужа. Братъ пересмотривъ, спаковавъ в нову коверту и заславъ брату, а єй мужъ до Америки. Мужъ приходить зь Америки, спотикає ся зь нею в містѣ

на рынку підчасъ ярмарку. Жінка хоче привитатись, дає руку, але муж ховає руку в кишеню и каже: ты маєш другого, а до мене приходиш витати ся?

Померло

тутъ пятеро людей в віці 60 лѣтъ (одна зь нихъ мала 76) по тижневой слабости. Одень зь нихъ слабувавъ тільки два дни. Вічна имъ память.

У римо-католицькомъ обрядѣ,

то єсть тутъ в Польщі коло насъ, такі звичаї мають що на Стефана по Різдві в костелѣ кидають вѣсломъ и горохомъ одень на другого а найбарже на священика. Одна дівчина досить нехудоной родини не жаловала бобу принести, котрымъ на добре пробоща обсыпала. Зато єй взяла служба костьельна и поправили до трупарнѣ и заперли єй на кілька годинъ. То було в Кобылянцѣ.

Хлопці збиточники

мають теперъ добру возанку и слизгавку по ледахъ. Декотрі зь нихъ терплять теперъ на біль голови, що порозбивали, інші зновъ поывбивали руки, а інші зь нихъ и на смерть позабивались. И до чогожъ збитки доводять?

Одень

селянинъ зь села Б...кы — оповѣдавъ, що тамъ в селѣ бачили тигрису, котрого дуже боять ся. Той звѣрь, кажуть, що мавъ утечи зь клітки зь поблиского міста Ясла.

Розпуста

по нашихъ горахъ почавши вѣдъ Ровицѣ аж по Угерску границу. Зь такого люцкого житя, нема ніхто такой потѣхи якъ двоєх людскихъ неприятельствъ: першій жидъ, бо забере грошѣ, а другій дияволъ бо повнѣйше вєклѣ душі... Люди живуть нерозважно, тратять на двоє: тратять на грошахъ, що пропивають, и пекольній врата самі собі отвирать... Мужикъ в Америцѣ тяжко працює на грошѣ а жінка зь кавалеромъ волочить ся по ночі. Анѣ Бога ся не боять, анѣ вѣдъ людей ганьбы немають. Якъ часомъ графитъ перейти до Незнайовы, до Ждывѣ, або до Устя руского на ярмарокъ а зайде в бесѣду, то тамъ доведатъ ся якъ живуть молоді жінки що мають мужів в Америцѣ. А корчмаръ каже: притте до мене в кожний часъ, я дамъ палюнки якъ на шабасъ.

Зима

тутъ була до польскихъ Грѣвницъ дуже приємна, лагідна, малый снѣжокъ, якъ кажуть припорстокъ, а морозы середноистепени; тільки воды місяцями по студняхъ бракує, бо ся зима до сухихъ часівъ зачистилась.

Роздавъ 3. Фебруара 1904. А. Пыж.

Зь Ансоніи, Конн.

В Ансоніи суть три жидовскі склады зь вискою и всі мають дуже добрий бизнесъ зь нашихъ Русинів, понеже Русинівъ всегда повно по жидовскихъ

салонахъ и заливають ся плюгавою вискою. Коли жидокъ доведатъ ся, що нашъ Русинъ буде робити христини або весѣле, то иде впростъ до него и намовляє на свою виску а Русинъ бере и по кільканайцять галонівъ сего „добра“. Русини не тільки беруть впросту виску на такі забавы, але нерязъ беруть чистий деревляний спиритусъ, котрий ся має уживати не до питя, але до рожныхъ фарбъ. Сей деревляний спиритусъ то чиста отруя, для здоровля дуже шкідлива, але декотрі нашихъ Русини на тое недбають, але розпущають єго и тымъ трактують своихъ кумівъ або на весѣлю молодий своихъ гостей. Подумайте собі добрі люди чи то розумъ такъ робити и чи чесно купувати таку отрую и давати пити своимъ кумамъ або знакомымъ, вѣдъ котрой чоловікъ може легко захворѣти або и умерти?

Ансонієць.

Зь San Francisco, Cal.

Дещо про своихъ.

Передъ кількома днями доставъ я вѣдъ свого тов. зь рідного села листъ, в котромъ пише ось що: „Тиждень тому назавдъ вѣдограли балинецькій Сѣчовики „Першій Горальникъ“. Представлене выпало величаво, а еще величавѣйше вѣдбулась „сѣчова забава“ и посвячене „сѣчовой фанѣ“. В складъ забавы входили: гра вь кульки, вправы Сѣчовиківъ, деклямаціи, спѣвы и рожній промовы патриотичного змісту. Не забракло на сѣмъ сѣчовомъ святѣ и головного организатора „Сѣчей“, Дра Кирила Трильовського, котрий не всидѣвъ анѣ хвилиники безчинно, а вганявъ пожежи Сѣчовиківъ-козаківъ якъ правдивый гетьманъ. Посвячене фаны вѣдбулось по полудни (не означивъ дня датою). Сѣчовики зійшли ся коло церкви и станули в два ряды. Трубаць трубѣвъ. Опѣсля походомъ ввійшли до церкви, де тоже станули парами. О. Олесницькій (гѣсть) посвятивъ хоругвѣ, а „кумами“ були: о. Т. Войнаровський и заболотівська попадя вь народномъ—богатомъ строю, п. Могильницькій зь Малаго Гвѣздця и п. Завѣцька, М. Грабовецькій (вѣсть) и п. Залуцька, такожъ вь народномъ богатомъ строю. По посвяченю сказавъ о. Олесницькій горяче патриотичну-козацьку проповѣдь, а Сѣчовики вѣдспѣвали: „Ще не вмерла Украина“. На сѣмъ кончить ся се такъ величаве свято и Сѣчовики середъ найбільшого одушення опустили церковь.“

Лановий читателъ прочитавши сѣхъ кілька слівъ, скажуть: „И щожъ вѣдуть цѣкавого сказавъ?“ Та я додамъ вѣдъ себе, що тутъ ажъ за багато є интересно и поучаючого. Найперше такі святкованя „Сѣчей“ — се поступъ, бо тутъ, якъ выше згадано, вѣдбувались: деклямаціи, спѣвы и бесѣды поучаючі, тому кожний зь насъ познає, що не мала

користи була и є для всіхъ тамъ присутныхъ. Дальше, що такі „Сѣчи“, се одна найкрасша и найвѣдповѣднѣйша організація для нашихъ братівъ-селянъ. Дрѣ Кирило Трильовський, маючи рожній зносини зь селянами, познавъ добре, вь якій спосѣбъ можна вносити найлекше „свѣтло-правды“ до закурѣныхъ сѣльскихъ хатъ тай сейчасъ и взявъ ся за важне дѣло. Початки були дуже трудні и нерязъ приходилось ему усувати рожній колоды зь підъ ногъ, щобъ не спинали ходу. Вѣдъ не жалувавъ себе; трудъ, се для него дурниця, лише, щобъ побачити овочъ своєї працѣ. И побачивъ, бо нынѣ такими організаціями тѣшитъ ся цѣла всходна Галичина.

И чи не вартъ пошану той чоловікъ, котрий помимо рожныхъ перешкодъ, самъ безъ ніякои помочи побудивъ селянъ до такъ важного дѣла. Се одень-одинокій вихѣдъ для селянъ зь неволѣ—темноты, якою скували ихъ кромѣ чужихъ еще и свои нѣбы то на виѣ — патриоты, а внутрь — вовки. Тому кожний, хто любить свѣтло а має вь старомъ краю своихъ кривыхъ та знакомыхъ, нехай пише до нихъ та заохоче до такихъ організацій, якъ „Сѣчъ“, а навѣть тутъ не мало користи принесли бы для нашихъ переселенцѣвъ, сли не такі самі, то принаймѣ подобні товариства.

Дальше не буде вѣдъ рѣчи сказати дещо и про нерозвагу Сѣчовиківъ, яка власне оказалась при посвяченю хоругвы. Якъ выше було сказано, мали они и кумівъ и декому зь нихъ хочу присвятити хочъ кілька слівъ, позаякъ заслужують на се. На першомъ місци взяли они о. Т. Войнаровського, яко „кума“, ну и добре зробили, позаякъ заслугує на те яко мѣсцевый парохъ. Вѣдъ хотіи мало причинивъ ся до скрѣпленя сего тов., але нічого и не шкодивъ ему, якъ робили инші.

Але які заслуги мають за собою заболотівська попадя и М. Грабовецькій, сего анѣ я, анѣ, думаю, самі Сѣчовики не знали бы сказати.

Про попадю сказавъ ми хіба те, що она є собі чистѣ аристократскою и селяне не мають у неѣ найменшого значеня, (якъ оказалось м. р. підчасъ Шевченківського вечера вь Заболотѣвѣ). Тому и не повинна була знаходитись мѣжъ згаданимъ числомъ. На мѣсце єй Сѣчовики повинні були взяти одну зь селянокъ, котрі справдѣ понесли не мало труда, щобъ лише піднести товариство на ноги, пр: Олена Корбутякъ або Марія Руракъ (жінка кошового), котрі помимо того, що мають малі дѣти, не вѣдмовились брати участі якъ вь одномъ такъ и другомъ представленю, що вѣдбули ся на дохѣдъ „Сѣчи“. Можливо, що Сѣчовикаль бѣльше заимпонувала попадя своєю грубою поставою та народ-

нымъ—богатымъ строємъ. Правда, що згадані селянки не выкликали бы такого вражѣня, якъ она, анѣ однимъ анѣ другимъ, бо зь працѣ власныхъ рукъ годѣ здобутись на такі рѣчи, а може Сѣчовики мали собі за честь, що она „панѣ“ и не погордѣла ними. Нѣ, нѣ, не бѣйте ся, они не погорджають вь такѣмъ разѣ „хлопами“, коби такъ и вь якѣмъ иньшомъ дѣлѣ.

Що до М. Грабовецького, то се собі звичайний галицькій вѣсть. Та ще коби „звичайний“, то нехайбы, а то таки на кожѣмъ кроцѣ стараєсь показати вѣстьовську силу. Вѣдъ самого початку не мала „Сѣчъ“ бѣльшого ворога понадъ него и такъ довго остававъ ся нимъ, ажъ переконавъ ся, що вь той спосѣбъ не знищать єй. Вѣдъ наказавъ бувъ вартѣвникамъ, щобъ кожного Сѣчовика, коли здиблуть вечеромъ на дорожѣ, брали до „Ивановихъ хатъ“ и такъ довго тримали, ажъ вѣдъ не скаже выпустити. Розумѣє ся, що вартѣвники, яко піддані, слухали. — Дальше вѣдъ наставлявъ старыхъ, щобъ не позволяли сынамъ записовати ся до „Сѣчи“, а на вѣтъ вносивъ до „д. к. староства“ зажалєне, щобъ розвязало „Сѣчъ“, бо они спѣвають революційні пѣснѣ. Вѣдъ, той самъ вѣсть, хотѣвъ не дозволити салѣ читальняной на „Верховинцѣ“, хотіи голова чит. о. Т. Войнаровський позволивъ

Першій разъ ему се не удалось, та за те другій разъ змѣгъ підмовити комітету чит., щобъ не позволили салѣ и теперъ голова мабути не обзивавъ ся. Оттакъ богато еще иньшихъ старанъ докладавъ, щобъ знищити а не скрѣпити „Сѣчъ“, а Сѣчовики почиляли єму се за заслуги. И дежъ Вашъ розумъ подѣвъ ся, Сѣчовики молодцѣ?!

Що вѣдъ теперъ каже, що вже любить „Сѣчъ“, а може и записавъ ся до неї, то лише тому, що познавъ „сараку“, що вь той спосѣбъ не вѣде нічого, а еще и то, що зближають ся громадскі выборы.

Тому Вы тов. Сѣчовики добре уважайте, та не полишѣть єго, а выберѣть еще разъ такъ дуже заслуженого чоловіка на вѣста, а вѣдъ тодѣ еще лѣпше покаже яке рыло та уха має хрунь.

Т. Ферей.

Вже вийшовъ!

Руско-англійскій провідникъ (Тлумачъ)

Кштыує 50 центѣвъ

и

Руско-англійскій словарець (вѣдбитка зь Провѣдника)

Кштыує 20 центѣвъ.

Зь замовленємъ присилайте и грошѣ. Канадійскихъ анѣ американськихъ значѣвъ почтовыхъ (stamps) не приймаємо.

Svoboda,

Box 353, Scranton, Pa.

Російска кѣнница вь Дальний.

??? Хотите бути вѣльчєні???

Удайтесь до

Дра Леонарда Ландеса.

Спеціалістъ вь хорѣбахъ мужескихъ и жѣночыхъ. Бувъ довгий часъ практикантомъ при Нью-Йоркѣмъ університетѣ, студіювавъ практично при шпиталяхъ вь Вѣднѣ и Берлинѣ а вернувши до Америки практикувавъ много лѣтъ якъ лѣкарь вь Либанонѣ, Белвию и др.

Говорить по руски, польски, словенски, англійски и нѣмєцки.

Ручить вѣльчєти слабости: легкихъ, сердца, почекъ, желудка, боль головы, слабу память, пухленьку, руматизмъ, рака, хорѣбы на шкѣрнѣ, чираки, вереды, боль горла, носа, ушей и очей, утрату мужеской силы и т. и.

Робить всѣлякы операціи. Пишѣть до него о порадѣ а вѣдъ намъ дасть вѣдповѣдь на всѣ ваші питаня.

DR. LEONARD LANDES,

134 E. 24th St. недалеко Lexington Ave., NEW YORK, N. Y.

De Ruthenian (Little Russian) Weekly
published every Thursday
206-214 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO J. ARDAN;
Publisher and Editor.

Terms: Two Dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16,
1900 at the post office at Scranton, Pa.,
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газета для русского народа в
Америци и органъ „Р. Н. Союза“,
выходитъ по тѣмъ же въ Четвергъ
и коштуе:

Въ Америци на рокъ	\$2.00
До старого краю на рокъ	\$2.00
Въ Америци на полъ року	\$1.00
До старого краю на полъ року	\$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы (напередъ).

Грошъ треба посылати въ рѣдкостро-
вѣмъ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовымъ money order (моней ордеръ). Мо-
ней order, то е картонку, котру доставляе
банкъ почтара або агента на експресовѣмъ
фрахтѣ, посылать намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Нумеръ 787

Хто хоче, чтобы его адресъ змі-
няти, мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не
принимается.

Хто хоче, чтобы те, що напише,
було друковане въ „Свободѣ“ въ Че-
твергъ, мусить прислати рукопись до
Scrantonъ найдалше въ Пятницю
вечеръ.

Поддаючий числа „Свободы“
можно купити у:

A. Wasserman,
Clinton Str., New York,
N. Y.

**Всенародне
вѣче
въ Олифантѣ.**

Дня 22 с. м. вѣдбуло ся
Olyphant, Pa. заповѣджене
вѣче Русинѣвъ. О год.
рано оо. Подгорецкій,
Гризнакъ и Улицкій вѣд-
ѣвали Службу Божу, по-
чѣмъ вѣдѣвано папакхиду
на помершихъ священниковъ.
Годинѣ десятѣй розпоча-
ло ся вѣче. Салю рускои
Солы заповнили мѣсцевѣй
роде, делегаты громадъ и
священники. О. М. Струтин-
скій отворивъ вѣче корот-
кою промовою, почѣмъ вы-
ставо президію до котрой
пошли: о. Ив. Велигор-
скій яко голова, мѣстоголо-
ва: Д. Капитула зъ МеА-
бо, Pa. и Ал. Курила зъ
Chimra Heights, N. Y., се-
ретарѣ: Ю. Поддаочный
Гр. Журавъ. О. голова збо-
ровъ удѣливъ голосу о. П.
Тимкевичи, котрый въ
вѣдшій промовѣ закинувъ
намъ просвѣты помѣжъ на-
шимъ народомъ, заохочу-
въ родичѣвъ до посилення
ихъ дѣтей до высшихъ
шкѣлъ, засновуваня вечѣр-
нихъ шкѣлъ для старыхъ,

що не умѣють нѣ читати
нѣ писати та згадавъ за у-
хвалы Йонкерского вѣча,
на котромъ ухвалено засну-
вати виховавчій институтъ
для руской молодѣжи. Сей
институтъ мае увѣйти въ
житѣ зъ днемъ 15 септем-
бра сего року. Якъ народъ
зацѣкавивъ ся тою инсти-
туцією свѣдчить те, що чи-
мало людей забирало голосъ
въ той справѣ. Говорили:
оо. С. Макарь, Ив. Кон-
станкевичъ, А. Улицкій, М.
Подгорецкій, котрый е справ-
дѣ душею той такъ важной
институции, дальше гово-
рили: Курила, Капитула,
Поливка, Сеенько, Паздрѣй,
Стеткевичъ и другіи. Въ томъ
виховавчѣмъ институтѣ бу-
дуть такожъ помѣщеніи здо-
бнѣ дѣвчата а всѣ вихован-
ка будуть ходити до пу-
бличныхъ шкѣлъ. Инсти-
тутъ мае бути заснований
въ Нью Йорку.

О. Ст. Макарь повѣдо-
мивъ зобранныхъ, що зъ слѣ-
дующимъ мѣсяцемъ зачне
выдавати просвѣтнѣй кни-
жочки для народу, котрый
будуть выходити правиль-
но що мѣсяця. Бѣльше про
ту справу можна буде до-
знати ся зъ вѣдзвы, котра
невдовзѣ появиться ся въ
„Свободѣ“.

Другій рефератъ емигра-
ційный выголосивъ о. Ми-
кола Струтинскій. Гово-
ривъ вѣдъ про засноване
народного дому на удѣлахъ
та згадавъ про другіи спра-
вы, живо доторкаючи полѣ-
пшеня долѣ руского народа
въ Америци. Тому, що той
рефератъ дуже важный по-
рушенными въ нѣмъ спра-
вами, то подамо его въ цѣ-
лости въ слѣдующѣмъ числѣ
„Свободы“. По выголошеню
реферату затверджено экзе-
кутивный комитетъ народ-
ной партіи и поручено ему
справу колонизаціи востѣ-
ной Галичины амер. Руси-
нами.

Третій рефератъ выголо-
сивъ Дамьянъ Хоминъ зъ О-
лифантъ, Pa. про рускій
партіи въ Галичинѣ и въ
Америци. Въ короткихъ
словахъ представивъ збо-
рамъ лукавство москвофіль-
ской партіи а интензивну
працю партію народной, ко-
тра боре ся о полѣпшене
житя бытя робучого народу
въ краю и Америци.

Опѣсля о. М. Подгорец-
кій розказавъ зобраннымъ,
що экзекутивный комитетъ
зѣбравъ на народный фондъ
марками и иншими склад-
ками суму 400 долларѣвъ за
неповна три мѣсяцѣ.

О. Ст. Макарь розповѣвъ
про церковне положене въ
Америци.

Всѣ резолюціи Йонкерско-
го вѣча подтверждено.

По скѣнченю вѣча вѣд-
ѣвано „Ще не вмерла У-
краина“ та „Не пора“.

Присутными на вѣчу бу-
ли слѣдующи священники:
Ив. Констанкевичъ, Ст. Ма-
карь, М. Стефановичъ, В.
Гризнакъ, Ив. Велигорскій,
П. Тимкевичъ, М. Подго-
рецкій, А. Улицкій, М. Стру-
тинскій.

Делегаты были зъ Шамо-
кинъ, Pa., Мт. Кармель, Pa.,
Джесипъ, Pa., Ансонія,
Конн., Мк-Аду, Pa., Боф-
фало, Н. Й., Елмайра, Н.

И., Плимонтъ, Pa., Мей-
филдъ, Pa., Вилксбери, Pa.,
Йонкерсъ, Н. Й., Сиракузъ,
Н. Й., Питсбургъ, Pa., Ва-
билоу, Ме. и др.

По вѣчу вѣдбуло ся теа-
тральне представлене въ
мѣсцевѣй шкѣлѣ а опѣсля
комерсъ та про те другимъ
разомъ. Гѣсть.

Щоденна часописъ.

Дуже часто трафляло ся
менѣ зѣйтись зъ нашими
Русинами, котры розговорю-
вали про рѣжнѣй справы ру-
скіи тутъ въ Америци. Ро-
зумѣе ся, що декотры спра-
вы суть зовсѣмъ добры и
потрѣбны въ Америци, але
щобы якась справа ввѣй-
шла въ житѣ треба еѣ за-
сампередъ обговорити добре
чи можна бы тое зробити
або нѣ.

Одною зъ такихъ справъ,
о котрой послѣдними часа-
ми зачали думати и гово-
рити нашѣ Русины е выда-
ване щоденной руской ча-
сописи въ Америци. Насъ
въ Америци рахують на
300.000 душъ и чи не гань-
ба намъ бути хотѣ безъ од-
ной руской щоденной ча-
сописи? Мы волимо чужимъ
ся величати и другихъ хва-
лити а о свое не хочемо
постарати, щобы потѣмъ
нимъ величати ся. Мы Руси-
ны, чужѣй часописи предла-
чуемо и ихъ зъ охотою чита-
емо якъ польскій, словацкій
або англійскій. А длячого?
Длятого, що не маемо сво-
ей щоденной часописи.

Правда, що маемо на а-
мериканскѣй Руси ажъ
пять тыжневниковъ, але то
все не выстарчае на заспо-
коене народа. Ты тыжнев-
ники зъ конечности обгово-
рюють наибѣльше справы
мѣсцевѣй, парафіяльнѣй, брат-
скіи та організаціи а про
ширшій росправы, спра-
вы американскіи, котры насъ
обходити повинны, дуже
мало пишуть, бо мѣсяца на
тое не стае. А американ-
скіи справы повинны насъ
обходити, бо мы въ Амери-
ци жиемо, бо вже маемо
споре число ситизеновъ и
повинны интересоватись по-
літикою. Щоденна газета
обясняла бы Русинамъ въ
Америци американскіи
справы, писала бы о всѣмъ
що дѣе ся по свѣтѣ и т. п.

Длятого пишу сихъ пару
словъ и маю надѣю, що всѣ
царѣ Русины въ Америци
застановлять ся надъ ними
и выведуть тоту справу на
на праву дорогу та що не-
одовго и мы будемо мати
свою щоденну газету, ко-
трою будемо величати
якъ другіи народы ся вели-
чаютъ.

Нью Йоркъ 12 Лютого, 1904.
Павло Затякъ.

Цѣкавый документъ.

Понизше подаемо слово въ
слово те, що записано въ
колекторскѣй книжцѣ, зъ
якою ходила два Русины
колектувати на церковь въ
Карнегі, Pa.

Stamford, Conn. Januar 2 1904.

Ja niže potpisani Andro Danko
kolektor zi Stamford, Conn. ud. 47.
с. К. I. dosvecujem že polsky du-
chownik ze Stamford, Conn. ruhal

pro oci kolektorowi z Carnegie, Pa.
že ho da zamknuc z policiei, že jeho
kniska kolektorska nedobra že su
na nej tri križiki že uzs 1900 lat za-
kazano ot papeza tri rameni križ na
cerkvi mac, že to ruski Popi galga-
ni sami to vidimali tri ramenni križ
na cerkwi dawac, že wun na to ne-
da ani centa a kolektora že da zaw-
rie policiei jak se ruszi dalej kolek-
towac u Stamford, Conn.

Wun toti knizku pokazowal swo-
jim parafianom co na joho fari bu-
li, že to je knizka nedobra, že su na
nej tri ramenne križe.

Tak kotry grecko katolicki du-
chowni totu knizku dostane do ruk,
ta naj se za totu urazku naszej gr.
katol. viri zaopostara, ci wun moze
ruskim duchownim do galganow
klase i calomu grec. katol. dohaniac
narodu.

Ja jo wlasnorucne dosvecujem,
bo ja z tem kolektorom z Carnegie,
Pa. buł napolskij fari v Stamford,
Conn. ta wun nas tak odpravit (od-
provocit).

Andro Danko wł. rukoju.

П. А. Данько хоче, щобы
греко кат. духовники стали
въ оборонѣ понижуваного
гр. к. хреста и вѣры, але да-
ремна мабутъ его надѣя,
бо деякі гр. катол. духов-
ники ще самі тую „вѣру“
потупляють якъ примѣромъ
о. Обухкевичъ зъ Карнегі,
Pa., котрый присягавъ въ
судѣ, що латинскій еписко-
пы мають таку саму власть
надъ гр. катол. священника-
ми якъ надъ латинскими
и т. п.

Для всѣхъ Русинѣвъ гре-
ко-католикѣвъ повинна бу-
ти однакъ зъ повыше опи-
саного факту бодай одна
наука а то така, щобы на
жаднѣй римо-католицкѣй ко-
стелы, фары, шкѣлы, балѣ,
ферѣ, выгравки и т. п. нѣ
коли нѣчого не давали, хочъ
бы до нихъ прийшли по
колектѣ не лишъ всѣлякѣ
матечки, sisters и т. п. але
навіть самъ попъ або айрис-
кій бискупъ.

Въ старѣмъ краю выгрѣ-
вають Русины рѣжнѣхъ га-
довъ за своею пазухою на
власну згубу а и тутъ не
позбулись ще своего „ми-
кого сердца“ и те саме ро-
блять. Часъ вже перестати
кормити своихъ вороговъ
власною кровію а всякій
грѣшъ давати лишъ на свои
цѣли якъ Американскій
Рускій Народный Фондъ
и инші.

**Що чувати
въ свѣтѣ.**

СП. ДЕРЖАВЫ заняли
дуже мудре становище су-
противъ кровавыхъ подѣй
на далекѣмъ Сходѣ. Прези-
дентъ Рузвелтъ выдавъ оно-
гды вѣдзвы до народа, въ
котрой заявляє, що у вой-
нѣ Росіи зъ Япаномъ наша
республика буде придержи-
вати ся строгои нейтраль-
ности, себто не буде пома-
гати нѣ одной нѣ другой
сторонѣ. Въ вѣдзвѣ при-
гадуе ся такожъ горожанамъ
законъ нейтральности, що
бувъ ухвалений батьками
республики въ 1818 роцѣ.
На основѣ сего закона нѣ-
хто зъ горожанъ и жителей
Сп. Державъ не смѣе всту-
пати до службы котрой не-
будъ зъ боючихъ державъ
анѣ иншими способами под-
помагати одну або другу
сторону. „Хто переступить

Російскій великанъ и японскій ліліпуты.

За дозволомъ N. Y. American.

той законъ, буде покар-
ный, безъ огляду на се, чи
е горожаниномъ чи лише
жителемъ Сп. Державъ.

Подѣбну заяву доручило
міністрерство справъ внѣ-
шнихъ представителямъ Ро-
сіи та Японіи у Вашингто-
нѣ и розѣслало до всѣхъ
европейскихъ державъ. Сей
крокъ Сп. Державъ тѣмъ
бѣльше заслууге на увагу,
що англійска дипломатія
намагала ся всѣма силами
вмѣшати ихъ въ російско-
англійскій конфліктъ. Були
навѣтъ часы, коли дуже бо-
гато писало ся про довер-
шений союзъ помѣжъ Сп.
Державами зъ одной, а Я-
паномъ и Англією зъ дру-
гой стороны, та якъ бачимо,
не було въ томъ анѣ одро-
бины правды. Бни не ду-
рній пхати пальцѣ межѣ двѣ-
рѣ и вязати себе союзами,
наколи не мають зъ того
нѣякого хѣсна. Они пош-
лють теперь на далекій
Сходъ кѣлька военныхъ ко-
раблѣвъ для „обороны сво-
ихъ интересовъ“ тай безъ
проливу крови выторгують
де-що для себе. бо одна и
друга зъ воюющихъ сторонъ
не схоче въ нихъ мати сво-
го врага.

СЕНАТОРЪ Симонсъ пред-
ложимъ въ конгресѣ „билъ“,
якѣкъ домагае ся вѣдъ пра-
вительства введеня инфор-
маціиныхъ бюрѣ при емі-
граціиныхъ урядахъ, въ ко-
рыхъ новоприбувшіи емі-
гранты мали бы спромогу
розпытатись, де потрѣбно
робѣтниківъ до фабрикъ,
майновъ, на фармы и т. д.
Перше таке бюро, посля
проектъ сен. Симонса, мало
бы стати при еміграціиномъ
урядѣ на Елисъ Айландъ,
коло Нью Йорку.

Проектъ о стѣлько до-
брыи, що недостача такихъ
бюрѣдѣйсно дае ся вѣдчу-
вати. Емигранты не мають
кого порадити ся, наслѣд-
комъ чого попадають ся ча-
стенъко въ руки людей, ко-
трыи выхѣсновують ихъ безъ
пощады. Не знати лише,
чи несовѣсній урядники зѣ
информаціиныхъ бюрѣ не
вѣддавали-бы ихъ опѣсля
въ руки ще гѣршихъ без-
душниковъ?

РЕПУБЛИКА Сенъ До-
минго вже почула на собѣ
руку Сп. Державъ. Оденъ
баталіонъ маринарки Сп.
Державъ стаціонований въ
Панамѣ, одержавъ приказъ
зъ Вашингтону, щобы сей-
часъ сѣдѣвъ на корабель
„Преріе“ и удавъ ся до
Сенъ Доминго. — Его зада-
чею буде захистити Аме-
риканцѣвъ передъ ворохо-
бниками и завести „поря-
докъ на островѣ“.

Такъ говорятъ правитель-
ственный круги у Вашинг-
тонѣ, та въ дѣйности буде
се першій крокъ до окупа-
ціи Сенъ Доминго. Сп. Дер-
жавы довѣо ждали на се и
дѣждали ся догодной хвилѣ.

Дня 18. с. м. надоспѣла
телеграфічна звѣстка зъ
Сенъ Доминго, що военный
корабель Сп. Державъ бом-
бардувавъ таборъ, повстан-
цѣвъ подѣ Паджерито и вы-
садивъ на берегъ вѣддѣль
моряковъ. Отже е „танецъ“.

ТУРЕЧЧИНА мае воро-
хобню — симъ разомъ въ
Альбаніи. Дня 18. с. м. а-
такувала турецка армія
близъ Бабайгоси вѣддѣль
ворохобниковъ, зложеный
зъ 6000 Альбанцѣвъ, и зве-
ла зъ ними кроваву борбу.
По кѣлька годинѣмъ опѣ-

Вице-адмиралъ Тоѣо, командантъ японскѣй флоты
на Жѣвѣтѣмъ морю.

Продаємо
шифарты
на
есть лінія!

За \$8
до
краю

може ся кождый достати на найліпшихъ и найскоршихъ шифартъ, хто хоче 4 години денно на шифъ работи. Дорога триває вѣдь 7 до 9 днівъ. Легка робота, добрый харчъ. Сяи хочете заощадити тяжко зароблена грошъ, пишѣть чямъ скорше до:

21 GENERAL SHIPPING OFFICE, "JOLIET, ILL.

туръ. Росія тратить тоді 7 військовихъ кораблівъ. а Японія 3. Того самого дня російська ескадра зъ Владивостока бомбардує півночно-небережжя Японіи.

Дня 12. лютого наслідкомъ понесенихъ втратъ панує въ Росіи страшне пригноблене а царъ вѣкликує адмірала Старка, коменданта східної флоты. На його мѣсце приходить адміраль Скридловъ.

Дня 13. лютого російській торпедовець „Снесей“ нахвѣхъ черезъ неувѣгу на підводну міну въ Артурѣ и вилетѣвъ у воздухъ. Погибъ притомъ капітанъ Степановъ, 3. офіцерівъ и цѣла залога корабля, зложена зъ 91 людей.

Російській революційній елементи, выдають проклацію до народа, закликаючи его, щоби скинувъ зъ себе царске ярмо.

Дня 14. лютого Москалѣ знищили Японцямъ одень транспортный корабель, причомъ потопѣе 1800 японськихъ жовнѣрѣвъ.

Дня 15. лютого царъ посилає на поле войны великого князя Бориса и Кирила, щоби все йшло „якъ слѣдъ“...

Дня 16. лютого мѣстоко-рольъ Алексѣвъ переносить ся зъ Портъ Артура до Гарбіна, віддаленого о 6000 миль вѣдь Портъ Артура. Звѣдси пошла поголоска, що Портъ Артуръ можуть легко здобути Японцѣ, коли Алексѣвъ утѣкає зъ него.

Дня 17. лютого. Царъ именує комендантомъ арміи на далекѣмъ сходѣ генерала Куропаткина, найспосѣбнѣйшого вождя въ своѣй арміи. — Ходить чутка, що Росія приготує ся до войны зъ Англією.

Дня 18. лютого. Франція явно симпатизує зъ Росією и такожъ грозить Англіи войною. Всѣ лякають ся загальною европейскою войною. Нѣмеччина такожъ симпатизує зъ Росією.

Дня 19. лютого. виявило ся, що російській кружѣвникъ „Боярявъ“ вилетѣвъ у воздухъ наслідкомъ експлозії. 190 людей его залоги погинуло.

Дня 20. лютого. Портъ Артуръ загрожений, бо японь-

скій корабль, высадили войско на півночъ вѣдь порту наслідкомъ чого грозить ему атакъ зъ двохъ сторѣнь.

Дня 21. лютого. надоспѣла чутка про велику битву надъ рѣкою Ялю, въ півночній Корей, въ котрій мало полягчи 2500 російского войска. Японскій втраты незвѣстні.

Дня 22. лютого. японська флота нищить зновъ 4 російскій торпедовцѣ підчасъ атакъ на Портъ Артуръ. Залога крѣпости вѣдперла атакъ, але Японцѣ окружили еѣ зъ вѣхъ сторѣнь и тоді тили вѣдь свѣта. Жителямъ и залозѣ Портъ Артура грозить недостача поживы.

Дня 23. лютого. Англія приготує ся до войны.

НАРОДНЫЙ ФОНДЪ РОСТЕ ДАЛЬШЕ.

Зъ Ford City, Pa. Семанъ Балъ надославъ \$6.50; зъ Йонкерсъ, Н. Й. М. Пелехъ на весѣлю зѣбравъ \$2.00; зъ Бофало, Н. Й. надослали \$11.30; зъ Олифантъ, Па. на руки Впов. Панѣ Струтиньскои зложили сестры зъ бр. св. Варвары \$5.00; зъ Дербі, Кон. Гавр. Дзядикъ вѣдь себе \$4.00; зъ Сиракузъ Н. Й. \$1.00; зъ Ст. Дуисъ, Мо. \$7.00 — Славно!

— ИСТОРИЯ Украины Руси по нѣмцки. Проф. Грушевскій підписавъ контрактъ въ справѣ нѣмецкого видання его „Исторіи Украины-Руси“ изъ свѣтловою фірмою Тайбнера въ Липску. Фирма прийняла на себе розпродажъ сего видання на 15 лѣтъ. На видання еѣ проф. Грушевскій признавъ суму признану Наук. Товариствомъ им. Шевченка якъ гонораръ его праць у науковихъ виданняхъ товариства. Перекладъ робить ся изъ другого украинского видання, котрого першій томъ появилъ ся зъ початкомъ 1904. р.

— ДО „Руслана“ доносять зъ Бразиліи, що въ Куритибѣ стане выходити рускій тыжневникъ підъ заголовкомъ „Бразилійска Русь“ разомъ зъ мѣсячнымъ додаткомъ для параньского жѣноцтва... Боже помагай бразилійскимъ братьямъ-емігрантамъ! Намъ хочъ въ Америцѣ треба вѣдати ся та ити впередъ, коли въ рідномъ краю не дають каты.

рѣ Альбанцѣвъ были побороны и приневолены до утѣчи. Поверхъ 400 ворохобниковъ полягло або було раненихъ, бо Турки рѣзали ихъ безъ пардону. Турецкій втраты доходять до 100 людей.

БОЛГАРИЯ зброятъ ся зъ такимъ поспѣхомъ, наче бѣ за кілька днівъ мала розпочати войну. Такъ само и Туреччина шле чимразъ больше войска на болгарску границу, зъ чого заключають, що вже въ найближшій будучинѣ прийдѣ до войны на Балканѣ.

Война на далекѣмъ Сходѣ.

По обезсиленю російской флоты, приготує ся Японцѣ до великой борьбы на суходути, котра буде о много страшнѣйшою вѣдь всѣхъ битвъ, зведенихъ доси на моряхъ. Стане въ нѣй на противъ себе двѣ арміи, що будуть числится сотки тысячъ людей, и людска кровця потече рѣчками.

Звѣсно, що Японцѣ завзятый народъ, а Росія бажає мѣсти за свои невдачѣ на морю.

Япанъ, щоби запевнити собѣ перевагу надъ ворогомъ, шле чимразъ больше войска до Корей такъ, що его армія числится тамъ нынѣ около 175 тысячъ жовнѣрѣвъ. Японскій корабль що дня высаджують въ Чемульпо по кільканайцять тысячъ своего войска безъ найменшихъ перепонъ изъ

стороны російской флоты, бо та знищена и роздѣлена на двѣ части не може рушити ся анѣ розпочинати акцію на большій розмѣрѣ. Большая ея половина лежить безъ дѣла въ пристави Портъ Артура, зашахована черезъ японскую флоту, а менша у Владивостокѣ такожъ не має силъ мѣряться зъ лѣпшою и численнѣйшою флотою ворога. Знищила она лише одень японскій корабель почтовый и збомбардувала японское мѣсто Гакодату, що лежить на півночномъ побережжя Японіи.

Противъ японской арміи въ Корей згромадила вже Росія около 350 тысячъ войска. Значна часть зъ того розкинена одначе по цѣлѣй Манджуріи, де стереже зелѣзничихъ шляхѣвъ або стоить залогомъ по крѣпостяхъ такъ, що Росія не може теперъ послати до борьбы якъ 120 до 150 тысячъ жовнѣрѣвъ. Вправдѣ и еи пливѣ підмога сибирійскою зелѣзницею, але дуже пиняно. Ся зелѣзниця довга на 6000 анг. миль и такъ лихо збудована, що годѣ йхати нею скоро и перевозити больше число войска та муниціи. Для скороченя дороги, закинено шны на замерзлу поверхню Байкалского озера и пущено по нихъ зелѣзничій поѣзды, але и ту показали ся деякѣ жибы. Цередь кількома днями пр. донесли часописи, що въ одномъ мѣсці погинуло на озерѣ 600 сал-

датѣвъ. Після однихъ вѣстея цѣлый той вѣддѣлъ войска замерзъ підчасъ маршу черезъ озеро, а після другихъ, заломавъ ся підъ ними лѣдъ и всѣ потонули. Досить, що зъ цѣлого вѣддѣлу анѣ одень салдатъ не оставъ въ живыхъ.

Мимо свѣхъ перепонъ и чисельной переваги Японцѣвъ, Росія держить примъ на суходути. Доси не може ту Япанъ похвалити ся успѣхами, бо анѣ одень вѣддѣлъ російского войска не давъ себе побороги. Навпаки, всюда були побороны Японцѣ, де лише стрѣнули ся зъ козаками або російскою пѣхотою. Такъ дня 13. с. м. було приневоленихъ до утѣчи 3000 японского войска, котре намагало ся высѣсти коло Портъ Артура и заатакувати его изъ стороны суши; дня 14. с. м. побороно 12 тысячъ Японцѣвъ въ Довѣ Бай, а дня 15. с. м. коло Піджеонъ Бай, де они выступили на сушу. Въ обохъ случаяхъ Японцѣ мали великѣ втраты. Коло Теливану погинуло 410 Японцѣвъ. Ту стерли ся зъ ними козаки и прямо порубали ихъ шаблями. Зъ 600 Японцѣвъ, котрі брали участь въ той битвѣ, лише 190 весѣло утекою на корабль вратувати свое житѣ. Прочіи погинули. Дня 20. с. м. розбили козаки одень вѣддѣлъ Японцѣвъ въ півночній Корей, при чомъ заповнено 6 японскихъ офицерѣвъ зъ сигнального

коупусу, а мѣжъ ними майора Татсару.

ИСТОРИЯ войны на далекѣмъ Сходѣ, після урядовыхъ рапортѣвъ, представляє ся якъ слѣдує.

Дня 7. лютого с. р. Япанъ зрываетъ дипломатичній зносины зъ Росією.

Дня 8. лютого Японцѣ заповнили 3 торговельный корабль російскій.

Дня 9. лютого японська торпедова флота нападає ненадѣйно на російскую флоту коло Портъ Артуръ и нищить три военный корабль: „Ретвизанъ“, „Царевичъ“ и „Паладу“.

Японська ескадра заатакувала російскій кружѣвникъ Варягъ и торпедовець „Корієць“. Оба корабль потонули.

Дня 10. лютого Японцѣ здобули корейскій портъ Чемульпо, а опѣсля заняли Сеулъ, столицю Корей.

Японська армія здобуває Масамфо и лишає тамъ свою залогу.

Японское войско хоче заняти Кванзъ Тунгъ, але Росіяне побороють его и спонукують до утѣчи.

Зелѣзничій мѣстѣ манджурской зелѣзницѣ коло Портъ Артуръ высаженый у воздухъ черезъ Японцѣвъ при чомъ погинуло 35 російскихъ саперѣвъ. — Японскій шпигуны нищать въ кількохъ мѣсяцяхъ манджурску зелѣзницю и перерывають комунікацію.

Дня 11. лютого слѣдує новий нападъ на Портъ Ар-

Даромъ, наче воздухъ!

Той гарный электричній поясъ се обезпечєе життя.

Вылѣчить вась зъ ревматизму, нервовыхъ и половыхъ недугъ атрофій, болѣю почокъ и утробы та тяжкого уринованія; даромъ для кождого. Коли хочѣте мати одень, приими намъ свою адресу. Сю оферту робимо лишь на короткій часъ для розновсѣдненя и оповѣщеня чужестранного пося.

Знаємо, що вѣнь тебе певно вылѣчить, а коли подумавши, вѣримо, що не похваляши при всякій нагодѣ повѣсти своимъ знакомъ про добръ прикметы нашего пося, а ти стануть купувати его у насъ и нагородять теперѣшну втрату.

Факты! Факты! Факты!

Подѣлю назне кілька свѣдѣнь навадѣланныхъ намъ. Маємо соти подобныхъ, та подѣлю кілька найбільше интересныхъ: „Допому вамъ отисли, що я одержавъсь Монахъ. По его ужитю, могу силно сказати, що вѣнь вернувъ менѣ здоровья. Пасѣ-стоить вагу золота. Поручаю его кождому. — M. J. Gurtin, Philips, Nebr.

Вашъ пасъ вылѣчить мене, тожъ позвольте подкупати собѣ за се добро. — Нема сумнѣвъ, що лишь той пасъ освободить мене вѣдь болѣзнь, що дослужувавъ менѣ 15 лѣтъ, тому поручаю его всякому недужому. М. С. Наперъ, Тробасомъ, Ки.

Коли хочѣте мати пасъ, такъ пошлі намъ свое имя и адресу, а одержиши его даромъ. — Думаємо якъ говоримо. Адреса:

Monarch Electro-Medical Institute, DEPT. P. C. 56—60 WABASH AVE., CHICAGO, ILL.

Справы „Союза“

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

- Головний
председатель

Головний
секретарь

Головний
касирь
- о. М. СТЕФАНОВИЧЬ,
619 Carson Str.,
Pittsburg, Pa.

С. ЯДЛОВСКИЙ
Box 76,
Jersey City, N.J.

АЛЕК. ШАРПОНЬ,
524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Место-председатель.....М. Крайчишинъ
NORTHAMPTON, PA.
Заст. секретаря.....Вас. Гришко
SCRANTON, PA.
Заст. касиря.....Д. Глова
EXCELSIOR, PA.

Радий:
М. Турокъ.....Priceburg, Pa.
Мих. Пачута.....Mt. Carmel, Pa.
Джон. Голодъ.....Jersey City, N. J.
Мих. Граповъ.....McKeesport, Pa.
Андрей Добощъ.....Lansford, Pa.
Ив. Сабать.....Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбалъ, Мих. Югасъ, Е. Кобанъ,
А. Валаский, Ник. Добровский.

Контрольная комісія:
о. Н. Подгорецкий, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчовъ, 140 Essex Str., „
Ив. Гарды, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центовъ на мѣсяцъ
Союзъ платить 600 долла-
ровъ помертпного за мужа,
а 300 долларовъ за жену и
другі запомоги въ разѣ ин-
шихъ несчастныхъ випадковъ.

Въ Союзѣ можете убеспе-
чити вашъ дѣти за тан-
шій грошъ якъ де инде
а помертне за нихъ до-
станете больше якъ де-
инде.

УПОНЕНЕ!
П. Секретарь!
Пригадуя § 9 статутѣвъ „Союза“,
на подставѣ котораго члены при-
ступаючи до „Союза“ а маючи
выше 40 лѣтъ мають до трохъ
мѣсяцѣвъ по вступленію предложити
менѣ метрику уродженя.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.
†
ЙОСИФЪ БОБАКЪ,
членъ Р. Н. Союза вод. 57
въ Cohoes, N. Y., упокою-
ся 10 Фебруара 1904. По-
койный походивъ зъ Гали-
чины, села Босько, повѣтъ
Сянокъ. До Союза належавъ
водъ 1901 року.

Вѣчная память!
Ч. 265. КВІТЬ \$25.00
на двадцать пять долларѣвъ, котрі
п. Теодоръ Ковальчикъ отримавъ
яко помертну запомогу по братѣ
Томку зъ головної касы Р. Н. Со-
юза въ Америцѣ.
Shamokin, Pa. Fer. 16, 1904.
Теодоръ Ковальчикъ.
СВѣДКИ: о. Иванъ Констанковичъ,
Гав. Малинякъ, предс.,
С. Горошакъ, секретарь.

Ч. 266. КВІТЬ \$100.00
на сто долларѣвъ, котрі п. Миха-
иль Подобиный отримавъ яко на-
дзвычайну запомогу за утрату взро-
ку ока зъ головної касы Р. Н. Со-
юза въ Америцѣ.
Shamokin, Pa. Feb. 15, 1904.
Михаиль Подобиный.
СВѣДКИ: Иванъ Глова,
Максимъ Пелякъ,
С. Горошакъ, секретарь,
Гав. Малинякъ, председатель.

— Хотите, чтобы вашъ грошъ безопасно
и скоро булы высланы до старого краю, то
вамъ то зробити John Nemeth, 457 Wash-
ington St. New York, N. Y.

До вѣдомости членамъ и мѣсцевымъ секретарямъ „Р. Н. Союза“.

1. Только члены платячи 70 центовъ на мѣсяцъ ма-
ють право доставати „Сво-
боду“ бесплатно.
2. Только ги жены, що
платять на цѣле помертве
а ихъ мужъ не належать до
„Союза“ мають право до-
ставати „Свободу“.
3. Жадныхъ змѣнъ адре-
совъ водъ поодинокихъ чле-
новъ „Союза“ не принима-
емо. Всякій адресы або змѣ-
ны адресовъ мають намъ
засилати только мѣсцеві
секретарѣ а нѣхто инший.

Редакция.
Рухъ
въ воддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО
св. Йоана Хрестителя въ Seymour,
Сопп. буде принимати новыхъ чле-
новъ въ Фебруару безъ вступного.
Мітингія водбувають ся звычайно въ
кожду послѣдну суботу въ мѣсяцѣ.
Сего мѣсяца водбуде ся мітингъ 27.
Початокъ всегда о годинѣ 7 вечеръ.

Николай Смиѣ, предс.,
Стеф. Вислюцкий, касирь
Василь Ванъ, секретарь.

БРАТСТВО
св. О. Николая въ Manown, Pa.,
воддѣлъ Р. Н. Союза 22, подае до
вѣдомости своимъ членамъ, що слѣ-
дующаго мѣсяца буде принимати но-
выхъ членовъ за знижене вступне.
Хто заявляе зъ мѣсячнымъ, не-
хай вырѣшае свой довгъ, бо инак-
ше втратитъ право до запомоги.
Мітингія водбувають ся кожного
першого въ мѣсяцѣ у секретаря С.
Кобанъ въ сторѣ. Адреса братска:
S. Kobani,
Box 34, Manown, Pa.

БРАТСТВО
св. П. и П., в. 6. въ Фредерик-
таунъ, Па. звивае Мих. Стойку Ва-
сильника, щобы до 14 днѣвъ зго-
лосивъ ся до братского секретаря,
бо на третій мітингъ буде выма-
занный зъ братства.
Василь Мо-наръ,
Box 130, секретарь.

БРАТСТВО
Трехъ Святителейъ, воддѣлъ Р. Н.
Союза 35, въ Whitney, Pa. вы-
брало слѣдующій мѣсцевый урядъ
на рокъ 1904: Иванъ Сопичакъ
председатель, Микола Сидорякъ за-
ступникъ, Спирид. Горошакъ каси-
рь, Андрей Шпрохъ заст., Лешко
Смолякъ хорунжий, Петро Квочка
записникъ и надзиратель хорыхъ,
Микола Филь дверникъ, Петро За-
вада секретарь. Братска адреса:
Mr. Peter Zawada,
Box 34, Whitney, Pa.

ЧВЕРТЬРѢЧНЫЙ
мітингія братства св. Петра и Пав-
ла въ Dunlo, Pa., воддѣлъ Р.
Н. Союза 61, водбуде ся дня 13
Марца 1904. Членъ, который не
поставитъ ся на сей мітингъ за-
платитъ 25 центовъ кары.
Андр. Цяпель, секр.

БРАТСТВО
св. Йоана Хрестителя
въ Олифантъ, Па. в. Союза 3,
заложено 1889 року. Чи-
слитъ членовъ около 400.
Мітингія водбувають ся въ мѣсцевой
русской школѣ кождою першою недѣлю по
першомъ. Урядъ: Ю. Хиялякъ предс.,
П. Ижа заступникъ, О. Ковтко секретарь,
Ю. Кретъ заступникъ, Ст. Френчко мол-
касирь, контрольная комісія: о. Н. Стру-
тинский и М. Паздрій, опыкунъ хорыхъ
на Олифантъ: И. Гавранъ, на Грасахъ: Ив.
Сембратъ, на Антарію П. Челахъ, на Рачу
Ос. Вознякъ, капитанъ Д. Лабовский, Ст.
Шкиранъ заступникъ, господаръ Д. Ле-
пакъ, хорунжий И. Смакула. Секретарь
„Союза“ М. Паздрій.

До вѣдомости всеѣмъ п. секретарямъ „Союза“!

О хоршій оригинальный
водзнаки для дѣтей Р. Н.
Союза вже постаравъ ся.
а такожъ и о новій водзна-
ки для старшихъ. Каждый
членъ до 3 мѣсяцѣвъ водъ
часу вступленя мае мати
водзнаку. Прошу всеѣхъ п.
секретарѣвъ сейчасъ менѣ
донести, сколько водзнакъ
для старшихъ а сколько
для дѣтей маю прислати
каждому Воддѣлову. Вод-
знаки для старшихъ мае ся
все продавати по 85 цт., а
водзнаки дитинячй по 25 ц.
и то лишь за готѣвку.
С. Ядловскій,
голов. секретарь.

ОГОЛОШЕНЕ.
Безъ вступного буде ся при-
мати въ марцу 6. р. до:
1) Бр. св. Петра и Павла въ
Jersey City, N. J. на мітингъ
5 марца вечеромъ въ гали школь-
ной а такожъ до філіи бр. св. П.
и П. въ Елизабетъ, Н. Дж.;
2) до цѣлого сестр. бр. св. Оль-
ги въ Джерзі Ситі, Нью Йорку, Бру-
клинѣ, Бломфилдѣ, Елизабетъ и
Гакенсекъ.
Хто еще не належитъ, нехай не
зволѣае довше, и нехай присту-
пае до згаданныхъ братствъ.

ОГОЛОШЕНЕ.
Першій разъ водбуде ся
Великій Феръ (Томболя)
въ Jersey City, N. J. въ гали школь-
ной Sussex cor. Greene St. устроены
на доходъ новой церкви дня 6, 10,
13, 17, 20, 24, 27 марца 1904
о годинѣ 7 вечеромъ.
Запрашае ся всеѣхъ до якъ най-
численнѣйшой ласкавой участи, а
то тимъ больше, що вступъ воль-
ный, а число предметѣвъ до вы-
граня есть дуже велике, тай рѣчи
суть цѣнны. Жертвы або рѣчи на
феръ прийме за подакою \$30
о. Николай Подгорецкий,
88 Sussex Str., Jersey City, N. J.

На руску бурсу „Школь-
на Помощь“ въ Снятинѣ, Га-
личина, зобравъ п. Д. Со-
ляничъ въ Lethbridge, Alta.,
Канада, слѣдующій жертвы:
Дмитро Соляничъ 1.00
Йосифъ Вубнякъ 50
Василь Фербой 50
Василь Семака 1.00
Семенъ Свѣдѣрь 50
Яцко Калитчукъ 1.00
Федоръ Оласый 50
Василь Старчукъ 25
Олія Никифорукъ 50
Дмитро Пилипчукъ 50
Дмитро Семака 50
Разомъ \$6.75

Надѣслане.
Пару справедливыхъ
словъ такожъ отповидъ
Панъ Отцу Антонію
Мглей и его честнымъ
парохіанамъ въ Lindsey,
Pa.

На грубое нападеніе,
противъ мене поданное выс-
ше помянутыми личностями
въ „Свобода“ числѣ 4-омъ
года тѣ. накоротко и безъ
гробіанства чисто фактами
въ слѣдующихъ буду отпо-
вѣдати.
I. Съ облюбленнымъ От-
цемъ Мглей-омъ, который
подъ четырма годами вже
на третьей парохіи порядки
дѣлаеъ и жиетъ тамъ гдѣ
не сѣзавъ, котораго карак-
теромъ другихъ священи-
ковъ безчестно критизовати,
только протъ чтобы свою
бездѣльность лучше закры-

ти, который морально на
только низенько стоить, [что
про марну ласку Визитатора
забывъ на осму заповѣдь
и фалшиво свѣдчивъ про-
тивъ другого священника,
съ такимъ чловѣкомъ ниже
моего священническаго до-
стоинства есть и должно
быти въ слово вступити.

II. Не треба забыти гор-
ливымъ моимъ бывшимъ
вѣрникомъ намовленнымъ
Отца Мглейя, котрыхъ изи-
гавзу до гавзу подобно ша-
тровой циганки ходивъ и
страшивъ утраченіемъ ро-
боты на подписъ, — что на
той околицы есть и другая
часть честныхъ людей хот-
яй по ихъ вѣнѣнію только
шесть, а однакожь отъ тыхъ
только шесть людей такой
страхъ напавъ на Отца
Мглей-а и его богобойнѣй-
шихъ, что тыхъ шестюхъ
ажъ на найвысшій судъ до
визитатора Отца Годобай-я
заскаржилъ, а мене съ От-
цемъ Гумецкимъ облюблен-
ній молодой отецъ Мглей,
яко достойный ученикъ И-
суса Христа приказавъ отъ
св. Престола „кій-омъ“ би-
ти; однакожь велика сила
имѣеть быти въ тыхъ шесть
людей! Ибо ти шестеро
люди похвалу показали, что
сами поставили собѣ цер-
ковцю безъ дозволенія От-
ца Мглей-а, который розка-
завъ имъ току розвалити а
дошчки розпродати, бо го-
воривъ майна (розумій: кар-
манъ) завалитися.

Не треба забыти, что сіи
люди письменно мене про-
сили, обы въ семь похвал-
номъ трудѣ ѣмъ на помо-
чи бывъ, бо инше перей-
дутъ на шизму, якъ листы
ихъ показываютъ. Я таже, якъ
бывшій ихъ священникъ ихъ
просьбы отповѣсти не могъ
и только свою должность
выполнилъ, когда на ихъ
призваніе среди нихъ по-
явился и подалъ нужныя
информации. А за ихъ ци-
рость а довѣрѣе къ мнѣ —
якъ къ бывшому ихъ свя-
щеннику — красно имъ дя-
кую и на сіе — якъ и дру-
гій священникъ въ сякомъ
припадѣ бывъ ды — и я
есмъ и буду все гордый.

III. Что О. Стецовичъ
самъ мавъ дяку ченчовати
ся на нѣкій лучший при-
ходъ, явный доказъ тому,
что самъ въ притомности
дуугихъ просивъ мене, обы
я ему въ семь дѣлѣ помогъ
поздѣ же самъ отважился
съ мною поѣджити и посмо-
трити ново-организующій
приходъ, а же по возврату
мѣсто ему не поправилось
и же свой планъ перемѣ-
нивъ, то зовѣмъ его при-
ватное дѣло есть.

IV. Не отповѣдаеъ прав-
дѣ, что О. Мглей въ цер-
кви выголосилъ, якбы ни-
будъ я тамъ ночами поя-
влялся, нѣтъ, на сіе нуж-
якъ и американского сити-
зена на болше уважають
тамъ, якъ молодого „foreign-
er“ О. Мглей-а, который
видячи мене скрывался, ко-
торый подъ своимъ четы-
рерочномъ амер. учинкова-
ніи въ Yongetown-ѣ О. тол-
ко одинъ мотузъ (ропу) на
колодезѣ съ великимъ тру-
домъ приобрѣлъ.

V. Чистая ложъ есть и

въ томъ будто бы я на
Johnstown-ской конвенціи
противъ „Соединенія“ и
Г-на Жатковича враждебно
выступовавъ, ибо я въ томъ
часѣ правѣ дома былъ, ког-
да извѣстный „ситизенскій
§“ — подъ дискуссію упалъ
столь горько розярившій
цѣлу конвенцію.

На конецъ вѣрникамъ
честнымъ еще то скажу, что
если даколи захотѣлобы ся
имъ пару мудрыя слова
писати, то всегда правду
треба писати, хотябы про-
тивъ правды и одинъ мо-
лодой и облюбленный О-
тецъ духовный выступовавъ,
бо правда всегда побѣдитъ
а ложъ циганствомъ оста-
нетъ на вѣки.

О. І. М. Сабовъ,
угро-русскій Священникъ питебу. скій.

Зъ Whiting, Ind.

Есть тутъ насъ споре чи-
сло Русинѣвъ, але на жалъ
суть и такой мѣжъ нами, що
только имя носятъ руске а
„гудора словенскі“. Рабо-
та у насъ иде добре. Ду-
ховникомъ есть тутъ о. Йо-
анъ Парскута зъ спискои
столицѣ, котрый разъ ка-
же, що вонъ Русинъ, то
зновъ що вонъ чистый Сло-
вакъ. Коли о. П. тутъ при-
шовъ все на фарѣ ему бу-
ло недобре а и церковь не-
добра. О. Пар., якъ вѣдомо,
посвятить айрискій бис-
купъ. Теперь вонъ все бу-
де, думаючи, що якъ цер-
ковь буде красна и фара,
то и его люде собѣ сподо-
бають, але якъ пословица
каже, якъ ты видать такъ
ты пишуть. Водъ коли о.
П. тутъ пришовъ, то по-
ловина людей водступила
церковь, бо вонъ каже, що
закладателѣ церкви то ничъ.
Та якъ же бы было на свѣ-
тѣ, якъ були бы дѣти, еслибъ
не было вѣтця тай матери.
Коли о. П. тутъ пришовъ,
то на церкви было довгу
1800, а теперь е 8000, але
о. П. не дбае чи отецъ зъ
фамілією мае кусень хлѣба,
щобы его покласти до устъ,
лемъ абы ему давъ. Исусъ
Христосъ научавъ, что если
згине одна вѣвца, то добрый
пастырь зоставитъ 99 и по-
де шукати за нею, а о. Пар.
вмѣсто такъ робити, робить
рѣжницю мѣжъ людьми, що
той зѣ Спискои столицѣ а
той зѣ Берецкой. Ис. Хр.
не робивъ мѣжъ людьми
рѣжницѣ, але еще и пога-
новъ наvertsавъ. — А не-
давно сему, то о. Парску-
та мавъ „файтъ“ на улици
изъ однимъ ксьондзомъ.
Кодижь только тутъ при-
хавъ, то заразъ зачавъ обра-
зами кидати и людей псо-
вати. Повимо того всего
несе ся высоко, бо его ай-
рискій бискупъ посвятить
кочъ вонъ у краю бувъ но-
таріюпомъ чи писаромъ.
Сей осени о. П. хтось на
фарѣ вѣкна повыбивавъ.
Службу Божу теперь пра-
вить у галѣ, де водбувають
ся мітингі а вѣрниковъ зѣ
Берецкой столицѣ вже те-
перь не пускае до перед-
ныхъ лавокъ сѣдати якъ
го научили службу Божу
кончитъ.

Іоанъ Дуловъ,
членъ братства ч. въ Соединенію 74.

Духовна пѣсня ч. 2

Гол. Вар. 70.
Выше свѣтилъ небесныхъ
И тьмы землѣ,
Въ тѣни шатровъ чудесныхъ
Нашъ край родимый!
Жалю тамъ не бузавъ,
Тамъ ангелы поють
И самъ Богъ освѣчае
Святый приютъ!
Христосъ для насъ оставивъ
Славу небесъ,
Страданіемъ насъ Вонъ збавивъ
Водъ вѣчныхъ слезъ!
Своихъ благословляе
Вонъ самъ въ краю своимъ
И грѣшныхъ призываетъ
Дать царство всеѣмъ!
И васъ людей Спаситель
Тешеръ зове,
Въ небесную обитель
Вонъ васъ введе!
Блаженъ е хто почуе
Якъ вонъ зове его,
Того Вонъ удостоитъ
Царства своего!
И. Колесниковъ.

Памятайте

Збирайте, складайте и
присилайте жертвы разомъ
зѣ списомъ жертводателѣвъ
(чеки або моніордеры выпи-
саны на имя касіера: John
Glowa, Excelsior, Pa.) подъ
адресою:

Narodnyj Fond, P.O. Box 108,
Jersey City, N. J.

Такъ само купуйте за
готѣвку
РУСКІЯ МАРКИ НАРОДНІЯ
Чеки и моніордеры за
марки выпишуйте на имя:
John Glowa, Excelsior, Pa.
а посилайте на адресу:
Narodnyj Fond, P.O. Box 108,
Jersey City, N. J.

Доходъ зъ марокъ призна-
ченный на Фондъ Народный
въ Америцѣ! Рускія марки
прилѣпляйте на паперѣ ли-
стовѣмъ, на біляхъ и ковер-
тахъ.

На всеѣхъ листахъ при-
лѣпляйте народный марки
на другій сторонѣ, бо на
фронтѣ дае ся амер. марку
почтову! Кому лежить на
серци будучность амер.
Руси, той що мѣсяца зло-
жить якусь жертву на „На-
родный Фондъ“.

О. Ник. Подгорецкий,
секр. Народ. Фонду.

Календаръ Р. Н. Союза на рокъ 1904.

се така книжка, котру не
лишь кождый членъ Союза,
але кождый американь-
скій Русинъ повиненъ
мати.

Въ Календари Союза кро-
мѣ многихъ пожиточныхъ и
цѣкавыхъ рѣчей найдете
такожь 20 прекрасныхъ
образковъ.
Цѣна лишь 25 центовъ.
Календарѣвъ безъ грошей не
высилаемъ.

— Хотите правовати ся, выставити ко-
му повномочіе, купити або продати ма-
токъ, достати сплатокъ, сколектовати гро-
шъ водъ „довжниковъ“ або увѣдомити ся
водъ войсковонъ экзецири, пишѣть до
John-a Nemeth-a 457 Washington St. New
York, N. Y. Вонъ вамъ всео зробити якъ
найлише и скоро.

Где есть?
Хто хоче шукати своїх кра-
дів? Червоні нашу газету, мусить
заплатити 25 центів за кожне ого-
лошене наперед.

ДЕ ЕСТЬ?
Гриць Гамбій, родом з Творівного
в Галичині. Вонь в Америці
вже 12 лѣтъ; передъ 5 лѣтами
бувъ в Джессепъ, Па. Хотѣвъ знавъ
о нѣмъ, нехай дасть знати шва-
грови
Wasil Lopinski, Butler, Pa.

ВСЯЧИНА
НЕБЕЗПЕЧЕНСТВОМЪ
для Росіи суть публичнй
школы японскій.
(Посля англійскои часописи N. Y. E. J.)
Сенаторъ американскій
Pettigrew, повернувъ неда-
вно зъ подорожи по Японіи,
и выражае ся зъ подивомъ
о взростѣ цивилизаціи и на-
родного образования въ Япо-
ніи. Вонь говорить, що я-
понскій публичнй народнй
школы суть проваджені на
взоръ тутъ американскихъ.
Въ нихъ окромъ наукъ звы-
чайныхъ учать патриотизму.
Въ школахъ учать тамъ
вправъ войсковыхъ (екзе-
цирки) а хлопцѣ въ вѣцѣ
вѣдѣють вже публично во-
еннй вправы. Въ перестан-
кахъ межи годинами школъ
учители учать дѣтей гимна-
стики. Въ публичныхъ шко-
лахъ религіи не учать, по-
добно якъ и ту въ Амери-
цѣ. Японія се держава кон-
ституційна, въ котрій е
свобода совѣсти та слова.
Въ російскихъ школахъ пуб-
личнхъ учать наибольше послушен-
ства для царя, и вѣры въ
св. Синодъ.

Народъ японскій а зъ
нимъ и войско японске е
выховане въ поступѣ и сво-
бодѣ, тому не дивно, що
Японія, хотѣ мала що до
числа населенія (40 миліо-
новъ душъ) дае таку лек-
цію Росіи числячой до 130
миліонновъ населенія. Такъ
говорить Американецъ, а мы
додамо, що чи скорше чи
познѣйше царать, опертый
на тиранствѣ, звѣрскости
и облудѣ, мусить упасти, и
прийде часъ, коли народови
московскому, украинскому
и другимъ народамъ, що за-
селяють нынѣшну Росію за-
святить сонце свободы и
поступу.

КОРОЛЬ ВЪ МѢШКУ.
Въ середущой Африцѣ де
живуть чорнй мурины, е
королевство Еффа, а въ нѣмъ
той звычай, що нѣ короля
нѣ королевой нѣхто не смѣ
бачити подѣ карою смерти.
Міністры и всѣ гдѣ, що хо-
тять бути на аудіенціи у
короля, мусять въ передпо-
кою надягати на голову
мѣшокъ и такъ доперва вхо-
дять на розмову зъ „Его
Величествомъ“. Колижъ ко-
роль хоче выѣхати зъ сво-
ей палаты, то зновъ вонъ
самъ надягае на себе мѣ-
шокъ, а королевска служба
зъ гарапами и батогами ле-
титъ попередъ повоза и без-
милосердно, въ право и въ
лѣво, бе прохожихъ, чтобы
якъ найдалше были вѣдѣ
короля. Те саме водбуває
ся и при выѣздѣ королевой
на мѣсто, або коли обоє
„Величества“ идуць на про-

хѣдъ. И вонъ въ мѣшку и
вона въ мѣшку.

**ЧОМУ РАКИ ЧЕРВОНѢ-
ЮТЬ?**
Се при вареню раковъ
зацѣкавить не одного. Отже
отеку загадку розвязують
ученй такъ: Раки мають въ
своѣй шкаралупѣ двѣ за-
краски, червону и синю.
Тѣ закраски змѣшані на-
доють ракови зеленкаво-чорну
краску. Подѣ впливомъ го-
ряча синя закраска гине а
червона остае. Синю закра-
ску рака можъ усунути вже
въ звычайной температурѣ
при помочи квасовъ и спи-
ритусу. Коли вложимо жи-
вого рака въ алкоголь, то
вонъ почервонѣе зара-
зъ, що нема нѣякой ро-
жницѣ мѣжъ краскою рака
звареного а намоченого въ
алкоголю або въ якомъ
квасѣ. Буває неразъ и таке,
що раки за житя е червоні
а то въ плиткахъ водахъ,
де на нихъ сильно дѣлае
сонце, бо свѣтло такожъ
нищить ту синю закраску.
Можливо, що въ сѣй спра-
вѣ мають деяке значѣне й
нервы раковъ, а раки дуже
нервові... Нервовй люде, якъ
звѣсно, червонѣють при
будѣ якої нагодѣ. Цѣкаве
й те, що вѣдѣть алкоголь
червонѣють раки зовсѣмъ
такъ, якъ носы пѣяковъ,
лишь людскій носъ мусить
довше обути ся зъ горѣвко-
ю, якъ ракъ, щобъ почер-
вонѣвъ. Не даромъ чоло-
вѣкъ вывешеный надъ уско-
тварь....

САМОТИНА.
Въ тишѣ душа приглядаея собѣ,
Немовъ лелѣвъ цвѣтъ у воднонѣмъ шкѣлѣ,
Колышый судить зли и добрый дѣла.
О горе, сли тебе лишае сила
И ты не можешь жить въ самотѣ,
Глядишь спокою въ свѣтѣ — не въ
душѣ.

Ульяна К.

С М ѣ ш н е.
ЧОГО ЩЕ ХИБУЄ.
— До всего вже люде
дойшли: стрѣляють безъ
дыму, ѣздять безъ коней,
телеграфують безъ дроту,
лише до одного не можуть.
— А именно до чого?
— До приданого... безъ
жѣнки.

САРАКУ БѢДНЫЙ.
— Ий га, а то шо? — за-
питавъ малый гуцулчукъ
своеи мамы побачивши пер-
шій разъ желѣзницю якъ
ѣхала.
— А шожбы, якъ ни „ва-
гона“ Васы — водповѣла
Гуцулка.
— А шьо ѣ такъ темну-
жить? Ади, коней не видко.
— Гмъ, тажи то, духъ
свѣтлый при насъ рещеныхъ,
— водповѣдае Гуцулка —
пречбы казало си, ади цѣ-
лу вагону тегне гѣтько,
цезбы.
— О, бѣднй сараку гѣть-
ко — сказавъ гуцуликъ — то
вонъ мусить такъ бѣчи зъ
таковъ тѣжковъ вагоновъ?
Вонъ ще горше бѣдуе якъ
нашъ дедѣ коло ялицѣ въ
лѣсѣ.

Д.

— Хотите безопасно и скоро заѣхати до
старого краю, або спровести родню въ
краю, купитъ соба шифарку вѣдѣ John-a
Nemeth-a, 457 Washington St. New York, N.Y.

Есте жертвою подвизомъ?
Коли такъ, хочъ, абы вы при-
шли порадовити мене перше, чимъ
ще больше грошей выкинете на
подвизки и обманчивы лѣки. Се
вакъ не буде стоить анъ цента, а
порадовитесь спеціалисти, котрый вже
тысячъ килловыхъ особъ вповнѣ
вылѣчивъ.

Тамуйте. — Безъ огляду на
вашъ сумный досвѣдъ зъ иншимъ
лѣкованемъ, я таки докажу нагла-
дно, що не лишъ дамъ вамъ по-
лечку, але зовсѣмъ вылѣчу зъ про-
пукины моиъ.

**Хемично-Електричныя спосо-
бы.**
Належу до тыхъ не многихъ спе-
ціалистовъ, котры рчуть за вылѣ-
чене. Мой рекордъ вылѣченыхъ пе-
ресвѣдѣтъ каждого, що може мати
до вѣрѣ до мене. Моя метода пере-
высила кождый вынаходъ на поли
медицины и гоена ранъ въ послед-
ныхъ 50 рокахъ.

Читайте сесе:
Вылѣченый рѣзникъ.
Повѣранный Докторе О'Малей!
Повѣранный спонукать мене вѣсти за
перо. Въ нашѣмъ мѣстѣ е богато осѣ-
бъ, навѣщеныхъ недугомъ, а я и мене мучила,
безъ надѣи на вылѣчене. Ягъ-бы не вы
и не ваша помѣчь, бувъ-бымъ калѣкомъ,
безъ силъ до праць. Мучила мене и до
бывала грѣзна пропущива, та теперъ,
завдяки вашому знаню, я зовсѣмъ выла-
ченый. Прощую зновъ, а навѣтъ тяжко
дымало. Подвизки вже водвизненй, бо не
потрабнй менѣ до нѣчого. Чую ся щасли-
вымъ и до смерти буду вамъ вдячный за се.

W. M. PATTERSON,
разпакъ въ Armour & Co. Branch House-
Wilkes-Barre, Pa.

Моєю методою кожда особа може
вылѣчитися вѣдѣмъ насажденя безъ
грѣзнои операци и перепонъ въ
праци. Можу представити васъ мно-
гимъ особамъ, що були мною вы-
лѣченй, а котры не жадають собѣ,
абы ихъ подяку прилюдно оголо-
шувати.

**Подвизки не вылѣчатъ пропу-
кины.**
Дрѣ О'Малей
Главный офісъ, де бѣдѣе ся
славянскою бѣдѣю е на
158 S. Washington Str. y Wilkes-Barre, Pa.
Філіальнй офісы (де вправнй
гѣкарѣ лѣчатъ недузижъ моимъ
чудеснымъ Хемично-Електричнымъ
способомъ):
Scranton, Pa., 134 Washington Ave.
Philadelphia, Pa., 1409 Arch St.
По иллюстрованй книжочкѣ о лѣченю
пропущива нынѣшъ до Wilkes-Barre, Pa.
Шлемо ихъ даромъ.

**Хочешъ итати децо
человеческого и
васмѣятисъ?**
Купи собѣ „Комара“.
Три старй рѣчники кошту-
ють лишь \$3.50.
Одень рѣчникъ \$1.25.
Хѣо хоче доставати „Кома-
ра“ що два тыжднѣ че-
резъ одежъ рѣкъ, нехай
запле 2 доллары на адресу:
„Комар“,
ул. Собѣщины ч. 8.,
Львѣвъ, Austria, Galicia.
Тамъ можете достати та-
кожъ слѣдуючй книжки:
Календаръ „Ксмар“ на
рѣкъ 1903 . . . 15ц.
Календаръ „Комара“ на
рѣкъ 1904 . . . 25 „
Новомодный Спѣваникъ 20 „
Деканы зъ горѣ . . . 15 „

**Лишь 4 доллары и повѣ
коштуе на рѣкъ**
„Літературно-Науковий
Вѣстникъ“.
Выходить, що мѣсяця ве-
ликими книжками, що мѣ-
стять въ собѣ около 200
сторѣнь друку. Кождый ин-
телігентный Русинъ въ А-
мерицѣ повиненъ бути пред-
платникомъ „Літературно-
Наукового Вѣстника“.
Предплату можна выси-
лати до редакціи „Свободы“
або впростѣ до краю на
адресу: Літературно-Нау-
ковий Вѣстникъ“, ул. Чар-
нецкого 26, Львѣвъ, Galicia,
Austria.

КНИЖКИ
ПО ЗНИЖЕНОЙ ЦѢНѢ!
Антоній и Клеопатра . . . 75
Возвнѣтъ Геншель . . . 75
Метеллини . . . 50
Мой измаргдъ . . . 100
Матеріалы до украинско-русскои
этнографіи (3 томы) по . . . 100
Монографіи Костомарова . . . 50
Манифестъ коммунистичной партіи . . . 20
На добродѣйный цѣли, комедія . . . 35
Нетѣвъ . . . 25
„Наука“ рѣчникъ зъ 1878 р. . . 3.00
Орися . . . 5
Партійна политика и мораль . . . 25
Старый Ефремъ . . . 10
(Дальше буде.)
Повышши книжки маемо только
въ одномъ або двоухъ примѣрникахъ,
длятого просимо замовляти сейчасъ.

**Сй книжки, котры понизше списанй
можете всегда достати!**
Американскій пилатичъ . . . 15
Абу Касимовъ напѣвъ . . . 30
Апостолы и Евангелія . . . 35
Библія маа . . . 30
Букваръ русскій . . . 25
Богъ Надежда . . . 100
Весела книжочка зъ образками . . . 30
Велика исторія библіина старого
завѣта . . . 100
Велика исторія библіина нового
завѣта . . . 80
Де шо про звѣрята . . . 30
Друга китичка для малыхъ дѣвчатъ . . . 10
Дослѣды зъ поля статистики . . . 10
Де-шо про права и суды въ Сп. Дер. . . 10
Де-шо зъ исторіи російской правосла-
вной місії въ Америкѣ . . . 10
Дорога до свѣдомости . . . 10
Ежедѣ Котлярского . . . 50
Записки школяра . . . 20
И мѣ въ Европѣ . . . 10
Колыды . . . 20
Карбы . . . 25
Календаръ „Союза“ (1904) . . . 25
Казка про жада . . . 10
Коркъ души . . . 100
Конституція Сполуч. Державъ . . . 10
Малый Робинзонъ . . . 10
Миколо Палинъ . . . 10
Миколо Костомаровъ . . . 5
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинѣвъ . . . 15
Оповѣданя для дѣтей . . . 20
Оповѣданя Стороженка . . . 10
Оферія . . . 10
Образы зъ Америки . . . 10
Оповѣданя С. Макара . . . 15
Писнословецъ . . . 40
Пригоды „Донъ-Кихота“ . . . 40
Повѣсти Федьковича . . . 20
Про водступникъ вѣдѣ рос. православнй . . . 10
Павуки та мухи . . . 2
Псалтирь великій . . . 300
Псалтирь меньшій . . . 100
Рид Krestom . . . 100
Розмова Поляка зъ Русиномъ . . . 100
Рыболовы, омовѣданя Ковалева . . . 75
Русскій спѣваникъ . . . 40
Ревизоръ зъ Петербурга . . . 30
Русскій страйкъ . . . 10
Русско-англійскій Словарецъ (пере-
друкъ зъ Авля.-русск. Провѣднй . . . 20
Русско-англійскій Провѣднй . . . 10
Русины приполюской епархіи . . . 35
Страйкъ и Бойкотъ . . . 10
Судный день . . . 50
Словаки чи Русины? . . . 25
Стежечка въ рай . . . 50
Тарасъ Шевченко . . . 15
Тымо Гаврилюкъ . . . 15
Хлѣбъ души . . . 1.00
Читанка друга . . . 25
Читанка друга . . . 40
Читанка друга . . . 50
Шейкспиръ въ повѣсткахъ . . . 10
Шкода . . . 20
Яблочникъ, комедія . . . 15
(Дальше буде.)
Замовляйте только тѣ книжки,
котры бачите въ последнѣмъ числѣ
„Свободы“.
Всѣ попереднй списы и цѣнники
книжочкъ суть неважны.
Зъ замовленнями посылайте и
грошѣ.
Пишѣть выразно.
Замовленъ на суму менчу якъ
доллара не принимае ся.
Почту мы оплачуемо.
Адресъ:
SVOBODA.
Box 353, Scranton, Pa.

Кожде братство
повинно мати книжку для опѣкуна
хорыхъ, одну або больше, для за-
писываня коли, хто захорувавъ и
якъ довго бувъ хорый. Таку книж-
ку можете достати въ Ред. „Свободы“.
Одна коштуе доллара. Грошѣ
присилайте напередъ.
SVOBODA
Box 353, SCRANTON, PA.

С. М. НАТНАВАУ,
агентъ вѣдѣ огневон асекураційномъ
компани.
Колектуе такожъ грошѣ за рентъ. Мае
два дома до ренту на Race str., три дома
на продажъ на Hill str., дома до мешаюа
або на продажъ на Blakely, Olyphant, Pa.
Цѣна дуже низька.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
Ю ЛІАНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.
Его офісъ въ Scranton, Pa. е на 303 Spruce
Str. Але до Скрентонъ привѣждае только
кождого понедѣлка и четверга вѣдѣ годины
8-ои до 8-ои вечеромъ.
Всѣ sprawy американскій въ повѣстяхъ:
Люэри и Лякована.
Хто має справу грунтовой, або
коже водоброти грошѣ або спадокъ
въ старѣмъ краю, най удасть ся до
адвоката Чупки, бо вонъ бувъ ад-
вокатомъ въ Галичинѣ.
Всѣ контракты, правій паперы и
повномочія. . . 11-04

КУПУЙТЕ!
КНИЖОЧКИ для записо-
ваня мѣсячной колекты
и другихъ жертвъ на ва-
шу школу, церковь, пле-
банію и т. д. Можете ихъ
достати по цѣнѣ 7 цен-
товъ за одну. Таки кни-
жочки повинна кожда па-
рафія роздати своимъ чле-
намъ. Кождый парафія-
нинъ повиненъ мати та-
ку книжочку, тогда буде
знати, що ти грошѣ якы
вонъ заплативъ на цер-
ковь и т. и. ему не про-
падутъ.
БЛАНКЕТЫ на метрики
хресту, вѣнчаня и похо-
рону по цѣнѣ 2 центы за
штуку.
БРАТСКІЙ опѣкуны хо-
рыхъ повиннй мати книж-
ки для записываня коли
хто захорувавъ, на яку
слабѣсть и т. д. Одна
книжка коштуе одного
доллара.
— SVOBODA, —
Box 353,
SCRANTON, PA.

ЧАР ОДѢИНА МАШИНА.
Ось вамъ ЧУДЕСНЫЙ ВЫНАХОДЪ.
Цѣна 50 центѣвъ.
„Ся чудесна машинка водповѣдае на
всякй пытаня такъ скоро, мовъ жива. Е
она такъ уряджена, що скаже вамъ вашу
будучность, яе же васъ нечастье, яе
вамъ поде въ торговлю, любви и пр.
До неч можете говорити, мовъ до живою,
позаятъ водповѣсть вамъ сейчасъ черезъ
припривлеченй рѣгъ. . . ухъ нашихъ губъ
и голосу приневѣтъ чудесну водповѣдь.
Все те уряджене на основѣ науки. Безъ
лѣчь смѣху можъ мати зъ нею въ товари-
ствѣ, а навѣтъ легко заробити грошѣ.
Коли хочешъ знати, яка же тебе доля, чи оженишь ся або подешь за мужъ, чи
мужъ або жена любить тебе, такъ поспытай чудесной машинки а она на все водпо-
вѣсть. Машинка зрѣлена зъ нікію и е такъ сильна, що можешъ мати въ цѣлѣ житя.
Продажо такожъ машинки до друкованя, книжки, розличного рода товары, вод-
заяки для братствъ, печатки, паперы и т. п. Католики племо даромъ. Грошѣ по-
сылайте черезъ „Мониторъ“ або въ рѣдистрированнѣхъ листѣ. Посылку наше
доллара принимаемъ въ 1-центовыхъ значкахъ почтовыхъ.“
JUDICIOUS ADVERTISING AGENCY, CHICAGO, ILL.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.
Михайла М. Югаса
314 THIRD STREET

Хочешъ купитъ добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лѣтъ нѣтъ ся, де бучеръ Югасъ.
Вонъ всѣяке мясо має,
Зъ людемъ красно розмовляе
И поруси, по словенски,
По англійски и по польски.
Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ доброй справѣ всегда справный,
За русскій народъ крѣпко стоить,
Вражды людою ся не боить.
Томъ Русинамъ треба знати,
Шо его тре подпирати;
Красно знавать, въ папѣрѣ запакуе,
Бучерня чиста, ажъ ся сердце радуе.
Мы, Русинаи не жалуюмо,
Вѣдѣ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вѣдѣ у Scranton найлѣпше мясо має,
О томъ кожда дитина навѣтъ добре знае:
Томъ милй брати, вѣдуа ся не водочѣтъ,
До найлѣпшой бучернѣ до Югаса ходѣтъ
Добре, таво, справедливо,
Чисто, смачно и утѣвно!

ДАР ОМЪ 24 хорошихъ и цѣнныхъ
предметѣвъ. Хто собѣ заорде-
руе нашу красну никелову годинку, котру выра-
бляе одна зъ найлѣпшихъ фабрикъ и есть вы-
пробована и гарантована на 20 лѣтъ, такъ,
що може ся ровнати 30 долларовымъ годинкамъ
и пошле намъ за нефъ и за гарный позолочува-
ный ланцукъ \$2.50 — то мы ему зашлемо
вразъ зъ годинникомъ и ланцукомъ слѣдуючй
предметы зовсѣмъ даромъ: 1 знамениту королевску
шведску братву цѣны \$2.50. Добрый кшечковый нѣвъ за 40 цент.
Позолочуваний перстенъ цѣны \$1.00, 1 бриллантовый гузикъ за 60
цент., 12 гарныхъ бѣлыхъ хустинокъ за \$100, 24 аршубовъ листо-
вого паперу и ковертъ за 10 цент., 1 пару спинокъ до маншатѣвъ
ва 50 цент., позолочуваний спинки до сорочки за 50 цент.
Сй рѣчи будемо высылати даромъ лишь за короткій часть, протѣе спѣ-
шѣтъ зъ замовленнями. Пишѣть на адресу:
Ch. I. Karoun Co., 1015 Collins Str., JOLIET, ILL

Яна Фишера
Новый
Банково-Шифартовый Дѣлѣ
отворенный каждого дня
вѣдѣ 7-ои рано до 9-ои ве-
черомъ подѣ
ч. 713 Front St., Catsaqua, Pa.
Засылае, купуе и продае
старокраевй грошѣ.
Приймае грошѣ до перехо-
ваня и звертае ихъ кож-
дого часу.
Шифкарты продае до всѣхъ
портѣвъ Bremen, Ham-
burg, Rotterdam, Antwerp
и на Англію за ту саму
цѣну що и компанія.
Продае всѣлякй молитвенный
и забавнй книжки.
Провадитъ чисто славянъ
скій, христіанскій биз-
несъ. Вѣдѣдайте его.
Вонъ е такожъ Notary Pub-
lic — подтверджае и вы-
рабляе всякй старокрае-
вй контракты скоро и
безпечно.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛНІЙЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускомъ плебаніи.

Добрый вечеръ дружѣ мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Шо за Талпашъ? Звѣдки вѣтъ!
— Та-жъ крайнѣ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Подкрѣпляютъ силы...
— Шо за бриндза й пиво тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужуе якъ братамъ!
— Таньо надвѣнчайнѣ!

JOHN J. CAMPTON
Католицкий похоронникъ.
Вынаймае тано керичъ
— ту и на околицю.
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масе заведѣны на складѣ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочонкахъ зъ наилучшихъ броваровъ,
горѣлки и ликеры наилучшаго гатунку.
Братя! замовляйте у своего!

РУССКІЙ КРАВЕЦЪ
Въ Шамокінъ, Па. мешкае
рускій кравецъ
ПЕТРОВЪ МИХАИЛЬ
425 N. Shamokin str.
Робить вѣдь всѣмъ
убраня мужскій
складно и дешево.
Хто у него замовить
убраня, нѣколи того
не помяну.

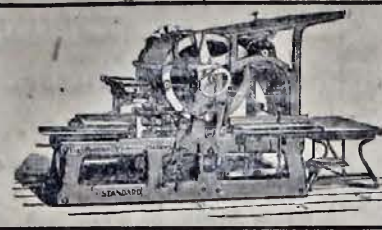
СЕМАНЪ МИТРЕНКО
гостельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.
Хочешъ выпити гарячко?
Запыйтася де Митренко;
Готель, виску, пиво мас,
Повний скляничка доливає.
Съ цигара, съ и галъ
На мѣтлѣ, на забавѣ;
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вечуешь неодо цѣкаве, —
А що вынешъ, то знай брате,
Пѣде дальше, ахъ у паты!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.
Божій Русинъ мавъ иду небуль
потребу въ Нью-Йорку, чи въ околицѣ,
пованенъ естувати до того готелю, бо
тутъ достане найздоровѣй и найтаншій
напитки всѣкого рода и пораду, а на
лучше къ сѣмъ шифкартъ

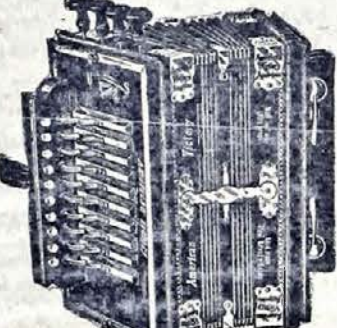
Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жена при породѣ дѣлають
особливой ошкѣ.
Офіс: 227 N. Shamokin Str. | Телефон
SHAMOKIN, PA. | Nr. 1673

Юліанъ Копистянскій
(JULIAN KOPYSZCANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный салонъ ру-
скій. — Найлѣпшій напитокъ
можно ту достати, якъ: пи-
во на шклянкѣ и бутельки,
вина розмаитого гатунку,
горѣвки досконалі, цигара
дуже добрі.
Съвѣщать Братя Русины до своего брат-
чика Юліана!

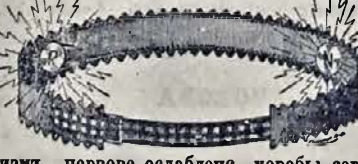

ST. VINCENT'S
BENEVOLENT
SOCIETY.
ORGANIZED FEB. 1823
NEWCASTLE, N.S.W.
Выробляе братъ
и шпиль, шапки,
годынаги, хоруты,
униформы.
Цѣникъ и проб-
ны высылаетъ даромъ.
Можете писати до насъ по руски, сло-
венски або польски.
R. H. Morgan, 23 N. Main str.
SHAMOKIN, PA.

Друкарня „Свободы“
ВЫКОНУЄ:

ТИКЕТЫ, на пікніки, балъ,
выгравки, предстанленія,
ПАПЕРЫ листові,
КОВЕРТЫ для братствъ и
поодинокихъ людей,
СТАТУТЫ братскі,
КНИЖИ параф. и братскі,
КНИЖКИ коляваторскі, брат-
скі и т. п.,
ПЛЯКАТЫ,
ЦИРКУЛЯРЬ
и взагалѣ всѣ работы друкарскі
!!!СТАРАННО, ТАНО И НА ЧАСЬ!!!
АДРЕСЪ: **С В О Б О Д А,**
BOX 353, SCRANTON, PA.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— ВЪ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібный рѣчь до житя. якъ такожъ
можно купити убраня майнерскі и звичайні.
Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и безопасно.
Продае шифкарты.
Не вѣдь нынѣ вже знаютъ люди солидного
Ивана Глову.

ГАРМОНІЪ!

Найлѣпшій, найсилнѣйшій и най-
таншій гармоніи можете достати у
мене. — Пишѣть по великій цѣн-
никъ зъ образками, въ котромъ
найдете машинки до друкованя,
годинки, що кукають и грають,
гусли, басы, клярнеты, краеві, фан-
ки, бритвы, печатки и много дру-
гихъ новыхъ и потрібныхъ рѣчей.
S. KELTONIK, PUNXSUTAWNEY, PA.

Одень зъ наибольшихъ
броваровъ въ
Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишъ разъ по-
коштуе сего пива, то
иного вже не хоче
пити.
Голова вѣдь него
нѣколи не болить,
бе есть здорове и по-
живно.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

\$5-ый цѣсарскій ЭЛЕКТРИЧНЫЙ ПОЯСЪ за 1 доллара.
Шобы впровадити нашъ \$5.00
Цѣсарскій Электричный Поясъ
спродамо въ протягу слѣду-
ющихъ 30 днѣвъ 10.000 сикъ
поясовъ по невычайно низ-
кой цѣнѣ с. е. по 1 дол.
ЛѢЧИТЬ ПОДЧАСЪ СНУ. Руматизмъ, нерве ослаблене, хоробы серця,
остре переохлоджене, диспепсію, хоробы пейнотъ, боль въ грудяхъ,
боль годовны, гриппъ, хоробы почокъ и желудка, слабости жѣночій, боль
въ крижахъ и т. п. УСУВАЄ БОЛЬ ВЪ ПРОТЯГУ ОДНОГО ДНЯ. Тысячъ
людей вылѣченыхъ каждого дня. Больше якъ 4.750.000 людей ужинае
ихъ нынѣ. ПИШѢТЬ ДНЕСЬ и залучѣть \$1.00 а мы пошлемо вамъ
поясъ и оплатимо пересылку.

C. J. Karoun, Co., 1015 Collins Str., Joliet, Ill.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— ВЪ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
Наибольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь
побольшеный, украшеный и на ново
урядженый. Новый домъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказуе, що може ком-
панічна работа. — Всѣ ро-
зумні Русины належатъ до тои
компаніи, купують зѣ своего власно-
го стору значить, спомагають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
Заряджуютъ нимъ:
Н. Габуря, М. Колодѣй и М. Пелянъ.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a
three month's subscription and a copy of Social-
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers.
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ЧОГО ТЕРПИТЕ?
ЧОМУ СЯ ТРАПИТЕ, КОЛИ ЛЕГКО МОЖЕТЕ ВЫЛѢ-
ЧИТЬСЯ ИЗЪ СВОИХЪ ХВОРОСТЕЙ?
Прочитайте собѣ низше наведенныи подяки, котрымъ
писали люди дякуючи Проф. Д-ръ Е. С. Коллинсови
за сохраненіе своего здоровья. Подобныхъ подя-
кованій мае онъ дуже много, но задля браку мѣ-
сца, неможемо всѣхъ помѣстити.
ПУБЛИЧНЫИ ПОДЯКОВАНІЯ.

Многоу. Проф. Коллинсъ!
Дуже бы мене тѣмъно шобы
сте изволили прияти тыхъ мо-
ихъ нѣсколькѣ лѣтъ при доб-
ромъ здоровьи. Доношу вамъ,
що по ужитю вашихъ лѣчѣнь я
чувствую ся цѣлкомъ здорова, не
чувствую уже болѣзни въ тѣлѣ,
маю до-рый аппетитъ зъ всѣмъ
естьмъ спокойна. Ваше глубокое знаніе въ лѣченіи
тяжкихъ болѣзней поручаю всѣмъ нашимъ край-
камъ.
Съ почтеніемъ
Анна Обшчеръ,
Pottstown, Pa.
374 Aple Street.

Многоу. п. Проф. Коллинсъ!
Пишу вамъ радостну новину, по
неможу знайти на досѣдѣ словъ,
шобымъ вамъ могла подякувати
за вашу помощь и лѣчи, котрымъ
мене такъ короткомъ часѣ уздо-
ровили. Мала я передъ вами мно-
го докторовъ, але жадеи менѣ
не помоги и для того и раджу,
кто терпитъ на яку либѣ внутренну слабость, шобы
удавъ ся до Проф. Коллинса а той вамъ напавно
поможе.
Анна Нѣмецъ,
Hoboken, N. J.
1210 Garden Street.

Высокоу. Проф. Д-ръ Коллинсъ!
Майже одень рокъ лѣчили ме-
не иныи докторы на гостѣхъ але
менѣ непомогли и ужемъ ся гото-
вилъ на смерть. Я немогу вамъ
досѣдѣ подякувати за тое добро-
дѣйство яко вы менѣ преуказа-
ли, зъ такъ важкой и надъ мѣру
болѣзней слабости.
Пріймѣть хотяи щирый подяки!
Яковъ Хомичъ,
South Bridge, Mass.
53 E. Main Street.

Пов. п. Проф. Коллинсъ!
Якъ вамъ вѣдомо, терпѣлъ я
болѣше якъ два роки на заворотѣ,
гулъ въ ухахъ и слабый слухъ
а лѣкаръ котрымъ мене лѣчили,
сказали менѣ що весь мой нерво-
вый системъ есть зѣпсутий. Я вы-
далъ много грошей на докторовъ
и лѣки, але болѣзни не уставали.
Я удалъ ся до васъ п. Проф. Коллинсъ и заразъ по
першихъ лѣкахъ хворость устала и могу спокойно
працювати. Дякую сердечно за вашу помощь и
услугу.
Матѣй Зуречичъ,
Box 123, Bellefonte, Pa.

Лѣкаря найлѣпше хвалятъ подяки и свѣдоцтва нимъ выздоровленныхъ людей.
ПРОФ. Е. С. КОЛЛИНСЪ достаетъ шо день болѣше листовъ, въ которыхъ дяку-
ють ему выздоровленныи пациенты. Здоровле есть правдивымъ щастемъ! Проф.
Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСЪ есть извѣстный каждому и славный на цѣлый свѣтъ
лѣкаръ, котрый умѣе и тамъ щастіе и блаженство привернути, где уже другіи
лѣкаръ стратили цѣлкомъ надѣю на выздоровленіе пациента. Онъ говоритъ,
що причиню смерти много людей есть застареніе и запедбаніе слабости. Належи-
тый лѣки, рѣшуче познаніе слабости и добре захованіе лѣкарскихъ приписѣвъ,
приносять певне выздоровленіе. — Терпите на слабость, на котру дармо гляда-
ли сте помочи у другихъ лѣкаровъ, котрымъ вамъ ще згорѣли слабость лихимъ
лѣченіемъ? Маєте яку внутреню або верхню слабость? Або зъ причины засту-
дження и занедбанія маєте нездоровый желудокъ, груди, плюца
або другіи тѣлесныи органы? Терпите може на яку тайну слабость?
Не тримайте вашу слабость въ тайнѣ, не гавѣйтесь ся, але безъ ваганя
удайте ся съ повнымъ довѣріемъ до Проф. Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСА, у которого
наискорѣе найдете помѣчь проти всѣхъ слабостей.
Проф. Д-ръ Е. С. Коллинсъ способъ лѣченія приносить полекшеніе и
уздоровленіе въ каждомъ выпадку желудковой слабости, походячей
будто отъ немѣрного ѣдженія або въ загалѣ зъ якои набудъ иншой причины.
Недуги нерокъ (почокъ), котрымъ суть дуже небезпечныи, познае рѣшучо
и вылѣчить въ короткомъ часѣ. При лѣченіи РЕВМАТИЗМУ усуває не только
боль, але такожъ своими лѣками чиститъ кровь, выганяе зъ тѣла зародки хво-
роты. Тымъ способомъ на всегда уздоравлие хворого.
Кто неможе особливо явити ся у Проф. Д-ръ Е. С. КОЛЛИНСА закладѣ,
нехай докладно опише свою недугу и зашле на слѣдующій адресъ:
PROF. DR. E. S. COLLINS,
140 W. 34th Street,
NEW YORK.
Хворыи принимаютъ ся въ его закладѣ отъ год. 10. рано до 5. вечеръ. Въ
вѣвторокъ и пятницю отъ год. 10. рано до 8. вечеръ.
УВАГА: На жадаіе посылаю книжочку „Радія здоровья“, кто прише
стемпликахъ оплату почты.

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.
Въ его певно добре знате. Въ него
знайдете одинокій, найдешевшій, най-
лучшій и наймодѣльшій сторъ въ
убраніяхъ. Купите добре „шифкартъ“ и
скоро а безопасно пошле вамъ грошѣ до
старого краю. Не гадайте олакшъ шо то
вѣе все — нѣ! Вѣнъ мае ще найпарад-
лѣйшій салунъ въ мѣстѣ нѣдѣ назвою:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ рѣдной бабки на
весѣлю.
РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
при Рединськомъ дапѣ въ Shamokin, Pa.
Свѣдѣнія, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождѣмъ часѣ можна достати
такъ горячій якъ и зимній перекуски.
Потравы прилагодженіи на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремій комнаты для родитѣ.
Найлѣпшій вина, пива, ликеры, горѣвки
и всѣ можливіи напитки. Цѣна дуже
мала.